

Prostatacancerförbundet
Org.nr 857209-1422

Verksamhetsberättelse med Årsredovisning 2018

Innehållsförteckning

Verksamhetsberättelse 2018

1. Inledning	5
2. Övergripande mål	5
3. Årskrönika	6
4. Stöd till patientföreningarna	7
5. Stöd till drabbade och närstående	10
6. Påverkansarbete för bättre vård	11
7. Opinionsbildning för att öka kunskapen om prostatacancer	15
8. Bidra till forsknings- och utvecklingsverksamhet	22
9. Förtroendevalda och föreningar	25
10. Förbunds möten och förbundets styrning	28
11. Kansli	30
12. Samarbete	30

Årsredovisning 2018

Förvaltningsberättelse	32
1. Allmänt om verksamheten	32
2. Väsentliga händelser under året	34
3. Resultat och ställning	35
4. Finansiella instrument	38
5. Övrig icke finansiell information	38
6. Framtida utveckling	39
7. Forskning och utveckling	40
8. Förvaltning	41
Resultaträkning	42
Balansräkning	43
Tilläggsupplysningar	45
Underskrifter	49

Prostatacancerförbundets styrelse 2018

Kjell Brissman
Ordförande

Leif Sundqvist
Vice ordförande

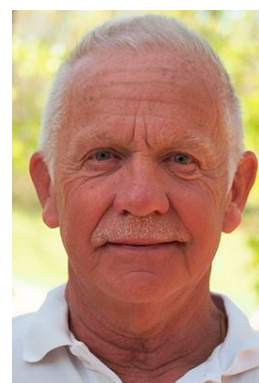
Jan Frick
Ledamot

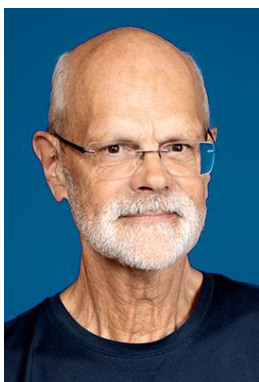
Hans Joelsson
Ledamot

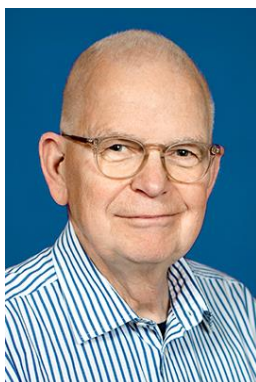
Gert Malmberg
Ledamot

Inge Nilsson
Ledamot

Johan Sällström
Ledamot

Erik Andersson
Ersättare

Bengt Ekwall
Ersättare

Verksamhetsberättelse 2018

1. Inledning

Prostatacancerförbundet bildades 1999 under namnet ROP, Riksorganisationen för prostatacancer. 2006 fick förbundet sitt nuvarande namn. Prostatacancerförbundet är en ideell riksorganisation och samarbetsorgan för landets 27 regionala och lokala patientföreningar. Förbundet är obundet i partipolitiska och religiösa frågor.

Tillsammans kan vi besegra prostatacancer!

2. Övergripande mål

I förbundets stadgar finns tolv mål. Dessa sammanfattas här i fyra övergripande mål:

- Stödja patientföreningarna.
- Driva påverkansarbete för en bättre prostatacancervård.
- Driva opinionsbildning och öka kunskapen om sjukdomen.
- Bidra till forskning och utveckling.

3. Årskrönika

Ännu ett fantastiskt år i kampen mot prostatacancer!

2018 var ännu ett år då förbundet och patientföreningarna tillsammans skördade nya framgångar, även om Socialstyrelsen slutligen kom fram till att inte heller denna gång rekommendera allmän screening. Stora delar av professionen och regeringen har denna gång hållit med oss i frågan om att det är viktigt att sprida kunskap om prostatacancer så att alla män testas och att de som drabbas kommer i tid till behandling innan canceren hunnit att sprida sig. Regeringen har avsatt 0,5 plus 8,4 mkr för att skynda på införandet av organiserad prostatacancer-testning för alla män mellan 50–70 år i hela landet.

Under sommaren bildades Prostatacancerföreningen Skaraborg och blev medlem i förbundet. Förbundet består nu av 27 patientföreningar med 11 662 medlemmar totalt per årsskiftet. Förbundet som redan är Europas största prostatacancerpatientförbund har under året ökat med 691 (+6,3%) medlemmar varav PCF Skaraborg lyckats värva drygt 100 medlemmar sedan i somras.

Redan förra året märkte vi att vi lyckats få ut frågan om prostatacancer till allmänheten och det har bara accelererat. Gåvor och bidrag har ökat samtidigt som vi numera ofta blir kontaktade av olika personer och organisationer som vill vara med och stödja kampen mot prostatacancer. Känslan är också stark att fler vågar prata prostatacancer. Det anses inte lika "skämmigt" längre utan mer normalt som diskussionen om bröstcancer har varit under många år. En stor anledning till denna förändring är förstås vårt gemensamma arbete med Mustaschkampen. Kampanjen har fortsatt att öka och intressera. 2018 samlade vi in 12,5 mkr vilket var 2,0 mkr mer än året innan.

Rehabilitering för prostatacancerpatienter är som alla vet ett mycket eftersatt område. Förbundet har ett projekt som går ut på att ta fram ett program med instruktioner till hur man kan må och fungera bättre som prostatacancerpatient.

Anslagen till forskning har fortsatt att öka. 2018 lät vi dessutom en journalist göra intervjuer med de forskare som fått anslag och skriva en enkel text om vad forskningen går ut på och hur det bidrar till en bättre prostatacancervård. Dessa texter finns på vår hemsida och vi avser att använda dessa i olika sammanhang för att visa var pengarna går.

Vi ser fram emot fortsatt bra samarbete och ett spännande och givande 2019.

Stockholm 2019-02-07

Kjell Brissman
Ordförande

Leif Sundqvist
Vice ordförande

Göran Hellberg
Generalsekreterare

4. Stöd till patientföreningarna

Antalet medlemmar ökar

Förbundsstämman har år 2015 angett målet att föreningarnas medlemsantal ska öka till 12 000 år 2020. Utvecklingen hittills är positiv. Medlemsökningen under år 2018 var 6,3 %.

Antal medlemmar	2014	2015	2016	2017	2018
per 31/12	9 354	9 811	10 293	10 971	11 662

Kunskapspaket

Förbundet fortsätter att tillhandahålla *kunskapspaket* som föreningarna kan beställa i förbundets webbshop. Syftet med kunskapspaketet är att nydiagnostiserade patienter ska få bättre information om prostatacancer från klinikerna. Under året har förbundet uppdaterat broschyren *Nästan alla män* och den medicinska ordlistan *Vad sa läkaren?* Många föreningar delar kontinuerligt ut kunskapspaket till sjukhus och urologimottagningar i respektive län. I kunskapspaketet ingår:

- Välkomstbrev
- Föreningsfolder med information och kontaktuppgifter som anpassas till varje förening.
- Broschyren - *Nästan alla män*.
- Medicinsk ordlista - *Vad sa läkaren?*
- Boken - *Prostatacancer, råd, rön, möjligheter* av Sten Nilsson och Lennart Levi.

Kompetensutveckling

Nya styrelseledamöter

Den 26–27 september anordnade förbundet en tvådagarsutbildning för föreningarnas nya styrelseledamöter på Wärdshuset Lasse Majas konferensanläggning i Barkarby, Stockholm. Syftet med utbildningen var att ge de nya ledamöterna översiktliga kunskaper om förbundets organisation, påverkansarbete, sjukdomen och vårdens organisation. Under utbildningen höll medarbetare på kansliet samt representanter från organisationen och patientföreningarna föredrag om bland annat förbundets verksamhet, styrelsearbete, föreningsarbete, Prostatanytt, Mustaschkampen, stödverksamhet, förbundets webbplats, produkter, webbshop, sjukdomen och sjukvårdens organisation.

Torsten Tullberg och Håkan Florin höll var sitt föredrag under utbildningen för patientföreningarnas styrelseledamöter.

Organiserad prostatacancertestning

I september hölls en konferens då patientföreningarna samlades för att diskutera hur de ska arbeta för införande av organiserad prostatacancertestning. Bland de som höll föredrag var Calle Waller, ansvarig för förbundets vårdpolitik och Jan Frick, ordförande i ProVitae. Den sistnämnde har arbetat intensivt för att få igenom organiserad prostatacancertestning och inrättandet av prostatacancercentrum i Region Skåne.

Webbshop

Via Prostatacancerförbundets webbshop kan patientföreningarna enkelt beställa hem diverse informationsmaterial om prostatacancer och produkter till olika kampanjer och möten. För att utöka sortimentet och anpassa utbudet efter vad patientföreningarna efterfrågar fick en speciell grupp tycka till om vilka nya produkter som skulle köpas in till Mustaschkampen. I gruppen medverkade representanter från de patientföreningar som är aktivast på produktfronten. Förbundet valde därefter att köpa in ett flertal nyheter till årets kampanj, bland annat muggar, halsdukar, bandanas, mössor, kepsar, kassar och reklamknappar. Innan sommaren kompletterades webbshopen även med nya kepsar med Blå bandet eller en blå mustasch broderad i fronten samt sadelskydd för cyklar.

Föreningarnas webbplatser

Sök på webbplatsen...

HEM STÖDPERSONER & STYRELSE KALENDER NYHETER VERKSAMHET LÄNKAR KONTAKT

Prostatacancerförbundet
Skaraborg
Medlemsantal: 122
Kontakt: Håkan Peterson
070-6353565
pcf@skaraborg.se
Bankgiro: 5304-1133

 Till Prostatacancerförbundets webbplats

Bli medlem!

Ge en gåva!

Premiäraktivitet på Commercen i Skövde

Prostatacancerförbundet Skaraborg är en partipolitiskt och religiöst obunden patientförening för prostatacancerdrabbade och deras närstående. Föreningens verksamhetsområde är Skaraborg.

För några år sedan tog förbundet fram en gemensam webbplatsmodell för patientföreningarna. Sammanlagt har 19 av 27 föreningar nu anslutit sig till denna. Den gemensamma modellen bidrar till att öka både igenkänningsfaktorn och enhetligheten i organisationens kommunikation.

Följande föreningar är nu anslutna till hemsidan:

1. CaPriN, Halland
2. Gotlands Prostatacancerförening
3. Jämtgubben, Jämtlands län
4. Näckrosbröderna, Sörmland
5. ProClub Møre, Kalmar
6. ProLiv Dalarna
7. ProLiv Jönköping
8. ProLiv Kronoberg
9. ProLiv Väst, Västra Götalands län
10. ProLivskvalitet Helsingborg
11. Prostatacancerförbundet i Uppsala län
12. Prostatacancerförbundet Norrskan i Norrbotten
13. Prostatacancerförbundet Skaraborg
14. Prostatacancerförbundet Syd Malmö/Lund
15. Prostatacancerförbundet Viktor, Blekinge
16. Prostatacancerförbundet Värmland
17. Prostatacancerförbundet Gävleborg
18. ProVitae Kristianstad
19. T-Pro, Örebro

Rådgivning

Förbundet har under 2018 kontinuerligt bistått patientföreningarna med hjälp och rådgivning i diverse frågor. Det har exempelvis berört föreningsrätt, stadgar, företagssamarbeten, insamlingsarbete, medlemssystemet, medlemsregisterhantering, föreningarnas webbplatser, webbshoppen, logotyper och grafisk profil, informationsmaterial och påverkansarbete.

Regionmöten

För att stärka samarbetet mellan patientföreningarna och på ett effektivt sätt möjliggöra ett utbyte av erfarenheter har de olika regionerna genomfört ett antal möten. Vid dessa tillfällen har man bland annat diskuterat hur man skulle kunna öka påverkansarbetet i respektive region och arrangera gemensamma evenemang. Aktuell information, det centrala stödet från förbundet och medlemsrekrytering är andra ämnen som diskuterats på dessa möten.

Lotterier

Genom att gå med i Datumlotteriet, Prostatacancerförbundets och Bröstcancerförbundets egna lotteri, har varje prenumerant chans att vinna upp till två miljoner kronor samtidigt som man stödjer förbundens verksamheter. Flera av patientföreningarna har sålt lotter och därmed erhållit en försäljningsprovision. Förbundet har även ett avtal med Folkspel där föreningarna har sålt Bingolotter och Sverigelotter.

5. Stöd till de drabbade och närstående

Rådgivning per telefon och e-post

Prostatacancerförbundets kansli har svarat för hänvisningshjälp per telefon och e-post till patienter och närstående. Många frågor kunde slussas vidare till aktiva inom patientföreningarna, till ledamöter i förbundsstyrelsen samt annan cancerrådgivning från sjukvårdspersonal.

Rådgivning via webbplats

På förbundets webbplats finns information till patienter, närstående samt till andra som vill veta mer om sjukdomen. På webbplatsen finns alla förbundets broschyrer med information om prostatacancer att läsa i PDF-format. Det finns även länkar till mer information, radioprogram samt filmer med patienter och läkare. För personer som vill komma i kontakt med medarbetarna på kansliet, styrelsen och kontaktpersoner inom patientföreningarna är det enkelt att hitta kontaktuppgifter via webbplatsen.

6. Påverkansarbete för bättre vård

Prostatacancerförbundet har följt och påverkat arbetet vid myndigheter och organisationer som på nationell nivå ansvarar för prostatacancervården. Det gäller Socialdepartementet, Socialstyrelsen, Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), RCC i Samverkan, Tandvårds- och Läkemedelsförmånsverket (TLV), Myndigheten för Vårdanalys med flera. Utvecklingen inom vården har bevakats och påverkats genom medverkan i arbetsgrupper, konferenser, yttranden, utskick av pressmeddelanden, medverkan i media samt ett antal debattartiklar. Bernt Åslund har varit expert och patientrepresentant i Läkemedelsutredningen.

Det är framför allt fyra områden som lyfts fram under året: betydelsen av tidig upptäckt, väntetiderna, kvaliteten i vården (framförallt kirurgin) samt läkemedelstillgången. Begreppet PCC, Prostatacancercentrum, har börjat få genomslag. Region Skåne har beslutat etablera PCC och inlett uppbyggnadsarbetet. Västra Götalands län väntas ta motsvarande beslut inom kort. Ett par större kliniker i Stockholm bygger vårdkedjor på samma koncept. Trots olika förutsättningar i landet bör inriktningen vara gemensam, det vill säga att utveckla vården till att bli mer tillgänglig, sömlös och kvalitetssäkrad, att fortsätta närmandet mellan urologi och onkologi samt att utveckla kontaktsjuksköterskerollen.

Organiserad Prostatacancertestning

Socialstyrelsen avslutade i februari sin översyn av förutsättningar för screening av prostatacancer med remiss om sitt tilltänkta beslut att inte rekommendera screening med enbart PSA. Men bedömningen var också att utvecklingen av nya markörer nu kommit långt och att en omprövning kan förutses. Landstingen uppmanades därför att medverka till utvecklingen genom kontrollerade försök med mer systematisk diagnostik. Beslutet utlöste en intensiv debatt vars kärna var att Socialstyrelsen begränsat frågeställningen och bedömningsunderlaget för hårt samt att en ny studie tillkommit som visar att diagnostik som bygger på magnetröntgen och riktade biopsier ger betydligt säkrare diagnostik.

Insikten om den bristfälliga diagnostiken når alltfler. För att driva på förbättringsarbetet tilldelade regeringen SKL medel redan i februari för att ta fram ett stöd för landstingens utvecklingsarbete. En expertgrupp tillsattes som levererade en handlingsplan, som nu hanteras i landstingen. Prostatacancerförbundet representerades i detta av Calle Waller. Frågans betydelse markerades ytterligare genom att regeringen i juli avsatte 8,4 miljoner kronor för det regionala arbetet. Redovisningar väntas i slutet av januari 2019.

Den nationella cancerstrategin och RCC-verksamheten

RCC:s arbete har fortsatt under året och PCF har medverkat på olika sätt såväl nationellt som regionalt. Uppmärksamheten har varit stor för de standardiserade vårdförloppen, se särskild rubrik nedan. Läget i regeringsfrågan medför viss osäkerhet när det gäller den nationella cancerstrategins framtid. Intentionen från såväl sittande regering som oppositionen är dock att cancervården behöver fortsatt nationellt stöd. Vår bedömning är att nuvarande RCC-organisation blir kvar åtminstone till och med 2020.

Den nationella vårdprogramgruppen, NVP

Det Nationella Vårdprogrammet infördes 2014 och uppdateras fortlöpande. Arbetsgruppen leds av Ove Andrén, verksamhetschef vid Universitetssjukhuset Örebro och består av de processansvariga läkarna från varje region samt representanter för bland annat kontaktsjuksköterskor, patologi och radiologi. Förbundet har representerats av Bernt Åslund, ersatt av Inge Nilsson och Calle Waller. Gruppens arbete har under året drivits via ett fysiskt möte, mailkontakter och telefonmöten. Ny version av vårdprogrammet publicerades i december och ska skickas ut till föreningarna. Ny omprövning av NVP inleds direkt efter årsskiftet.

Nationella prostatacancerregistret, NPCR

Det Nationella prostatacancerregistret förvaltas av RCC Uppsala/Örebro och leds av professor Pär Stattin och överläkare Ingela Lissbrant. Styrgruppen består bland annat av cirka 25 urologer, onkologer, patologer, radiologer och kontaktsjuksköterskor. Förbundet har representerats av Stig Hanno, ersatt av Gert Malmberg och Calle Waller. Utöver underhandskontakter via e-post har registergruppen haft ett tvådagars och ett endagsmöte under året. 2017 års data har publicerats digitalt på hemsidan NPCR.se, interaktivt i Ratten samt som regionala rapporter.

Patientöversikt Prostatacancer, PPC

Ett delprojekt inom NPCR är utvecklingen av det nya journalstödet PPC. 32 kliniker har anslutit sig och nära 6 000 CRPC-patienter är registrerade. Förbundet ser stort framtida värde i projektet, särskilt som det redan under våren kommer att utvecklas till att omfatta hela vårdförloppet. Full potential uppnås dock inte förrän flertalet PCa-kliniker medverkar. Förbundet stödjer därför projektet dels genom att för tredje året i rad tillskjuta utvecklingsmedel, dels genom aktiva arbetsinsatser. Inge Nilsson och Calle Waller ingår i projektgruppen.

Standardiserat Vårdförlopp, SVF

Regeringens satsning på att korta väntetiderna i cancervården, SVF, inleddes 2014. Av de avsatta 2 mdr har cirka 1,4 mdr fördelats till landstingen medan resten gått till RCC-organisationen. En uppföljningsstudie i november visar bland annat att SKL:s uppföljningssystem, databasen Signe, fortfarande inte kan leverera tillförlitliga uppgifter. En sammanvägning av data från Signe och de nationella kvalitetsregistren leder till bedömningen att väntetiderna i cancervården på riksnivå står stilla men att variationen är stor såväl mellan regioner som diagnoser. Utfallet ses ändå som en framgång eftersom väntetiderna i övrigt blivit väsentligt längre under samma period.

När det gäller prostatacancer har en viss förbättring skett från den ursprungligen exceptionellt höga nivån. Orsaken är främst att vissa kliniker visat vägen genom att radikalt förändra sina rutiner. På många andra håll är väntetiderna oförändrade eller till och med försämrade.

Läkemedelsfrågor

Om 2017 var ett mellanår vad gäller introduktion av nya läkemedel mot prostatacancer eller användningen av äldre läkemedel på ett nytt sätt så har mer hänt under 2018. Under hösten fick Janssen ett positivt utlåtande från Europeiska läkemedelsmyndigheten (EMA) för sitt nya läkemedel Erleada (apalutamid). Förhoppningsvis får läkemedlet ett marknadsgodkännande under 2019. Detta läkemedel tillhör nästa generation – efter Zytiga (abirateron) och Xtandi (enzalutamid) - av orala läkemedel som hindrar produktionen av testosteron och därmed hämmar tillväxten av prostatacancer. Apalutamid används tidigt i sjukdomsförloppet hos patienter med kastrationsresistent prostatacancer som har stor risk att utveckla metastaser. Under våren 2018 fick Zytiga (abirateron) en utvidgad indikation och subventioneras nu också för användning i det tidiga sjukdomsskedet där sjukdomen fortfarande svarar på hormonbehandling. Zytiga används då tillsammans med hormoner som sänker testosteronnivåerna (androgen deprivationsterapi).

Vi kan förvänta oss fler nya läkemedel, behandling av kombinationer av befintliga läkemedel samt ytterligare forskningsresultat som pekar på det positiva med användning av läkemedel tidigare i sjukdomsförloppet. Så långt är allt gott! Det finns dock en baksida, landstingens ekonomi! Tidig användning innebär att fler patienter behandlas och kostnaderna ökar. Under 2018 har olika media redovisat kraftigt ökade läkemedelskostnader, dock i varierande grad mellan landstingen (från 12 procent till 32 procent). Det kan låta dramatiskt, men tas hänsyn till utvecklingen under 2000 talets tio första år blir det ett annat resultat. Kostnaderna var år efter år oförändrade eller till och med minskade ett eller annat år. Om detta rapporterade media föga och talade sjukdomsföreträdare lågt! Det var till och med så att de prognoser om läkemedelskostnadsutvecklingen som togs fram på 1990-talet pekade på att 2020–2025 så skulle läkemedelskostnaderna uppta hela hälso- och sjukvårdsbudgeten. Så blev det inte alls! I stället är det så att läkemedelskostnadernas andel av hälso- och sjukvårdskostnaderna inte har ökat över åren i vårt land. Vi skall också komma ihåg att kostnaderna för hälso- och sjukvård är relativt lågt i vårt land jämfört med de flesta andra europeiska länderna. Det finns alltså alla skäl att vi prostatacancerpatienter skall få de läkemedel vi behöver. Vi kan endast acceptera att läkaren gör en medicinsk bedömning. Ekonomin får inte vägas in!

I början av året uppmärksammades en ny läkemedelsbehandling vid spridd prostatacancer – Lutetium-177-PSMA kraftfullt i media. Behandlingen lyftes fram som ett alternativ då cancer inte längre svarade på hormonella läkemedel och cytostatika. Behandlingen har därefter uppmärksammats flera gånger under året. Kraftig kritik har framförts mot att svenska sjukhus ännu inte använder sig av Lu-117-PSMA. Skälet till det är att behandlingen inte stöds av vetenskap och beprövad erfarenhet. Man vet inte vilka patienter som har effekt av läkemedlet och vilka patienter som inte skall ha läkemedlet på grund av till exempel biverkningar. Kliniska prövningar planeras runt om i Sverige med start under första halvåret 2019, förhoppningsvis. Enda alternativet för svårt sjuka patienter med god ekonomi är att åka utomlands – till Docrates i Helsingfors – för att få denna behandling. Därifrån hävdas att när det inte finns bot för en viss typ av cancer och när traditionella behandlingar redan prövats, är det en läkares etiska plikt att använda alla alternativ som står till buds.

Mellan två ståndpunkter - ”vinstdrivande företag exploaterar obotliga cancerpatienters hopp” och ”det är en läkares plikt att använda alla alternativ” står vi patienter. Det enda vi kan göra är att hoppas på att kliniska prövningar snarast kommer igång. Slutligen, direkt motbjudande är att i media har behandlingen med Lu-177-PSMA framställts som ett undermedel som botar prostatacancer. Så är icke fallet – behandlingen fördröjer cancers utveckling.

Det finns all anledning att vara vaksam när läkemedel skall hämtas ut på apotek och då speciellt de receptbelagda läkemedel som inte ingår i läkemedelsförmånen, till exempel potensläkemedel. Patentet på Cilalis (tadalafil) gick ut i november 2017. Tyvärr är antalet konkurrenter fortfarande begränsat. Skälet till det är okänt. Men trots det är prisskillnaderna häpnadsväckande. Tadalafil Actavis 20 mg, 12 tabletter kostade på nätet i slutet av året hos Apotea 428 kronor. Apoteket AB och Apoteket Kronan tar 1 696 kronor, medan Apotek Hjärtat inte har det i sitt sortiment. Skriver läkaren ut Cialis får du betala över 1 700 kronor oberoende var du handlar. Varför är det då så här? Svaret är att de olika apoteksaktörerna förhandlar enskilt med varje fabrikant om pris och den marginal man själv skall få. I detta har vi ingen insyn. Det enda vi kan göra är att kolla fabrikant innan läkarbesöket och därefter kolla pris hos apoteken.

Yttranden och remisser

Under våren gick Socialstyrelsen ut med sitt beslut att inte rekommendera allmän screening för prostatacancer. Prostatacancerförbundet och flera av patientföreningarna lämnade remissvar avseende Socialstyrelsens utredning. Prostatacancerförbundets uppfattning är att den bedömning Socialstyrelsen gjort bygger på en alltför snäv frågeställning, närmare bestämt om det tillkommit någon ny markör som tillsammans med PSA-testet förbättrar precisionen i diagnostiken tillräckligt för att motivera screening. Förbundet anser att screening måste ses i ett betydligt bredare perspektiv än som en fråga om enstaka mer eller mindre väl validerade markörer.

7. Opinionsbildning för att öka kunskapen om sjukdomen

Prostatacancerförbundet driver opinionsbildning för bättre prostatacancervård, sprider information och skapar uppmärksamhet samt verkar för ökad kunskap om sjukdomen.

Kunskapsspridning

Förbundet har en ambition att nå så många som möjligt av de 110 000 drabbade männen som lever i Sverige, deras familjer och andra närstående. Dessutom är ambitionen att nå allmänheten, genom bland annat Mustaschkampen och aktiviteter i Almedalen. Ett viktigt hjälpmedel för att nå ut med information och öka kunskapen om prostatacancer är förbundets broschyrer. Alla broschyrer har en enhetlig och tydlig design vilket gör det enkelt att se att broschyrerna hör ihop och att det är Prostatacancerförbundet som är avsändare. Under året har två av förbundets sex olika broschyrer uppdaterats för att tillhandahålla så aktuell information som möjligt; *Nästan alla män* och *Vad sa läkaren? Liten medicinsk ordlista*. Eftersom det har hänt mycket på läkemedelsfronten under 2018 har ett arbete med att uppdatera broschyren *Läkemedel mot prostatacancer* påbörjats. Samtliga broschyrer finns att beställa i tryckt format från webbshopen. De finns även att ladda ner som PDF på förbundets webbplats.

Prostatanytt

Förbundets tidning Prostatanytt följer forskningen på det medicinska området och informerar om nyheter inom behandling och rehabilitering. Tidningen innehåller också reportage om personer som själva har prostatacancer eller som är närstående till någon som har sjukdomen samt information om patientföreningarnas aktiviteter. Prostatanytt distribueras till alla som är medlemmar i någon av förbundets patientföreningar samt till urologimottagningar och andra intressenter.

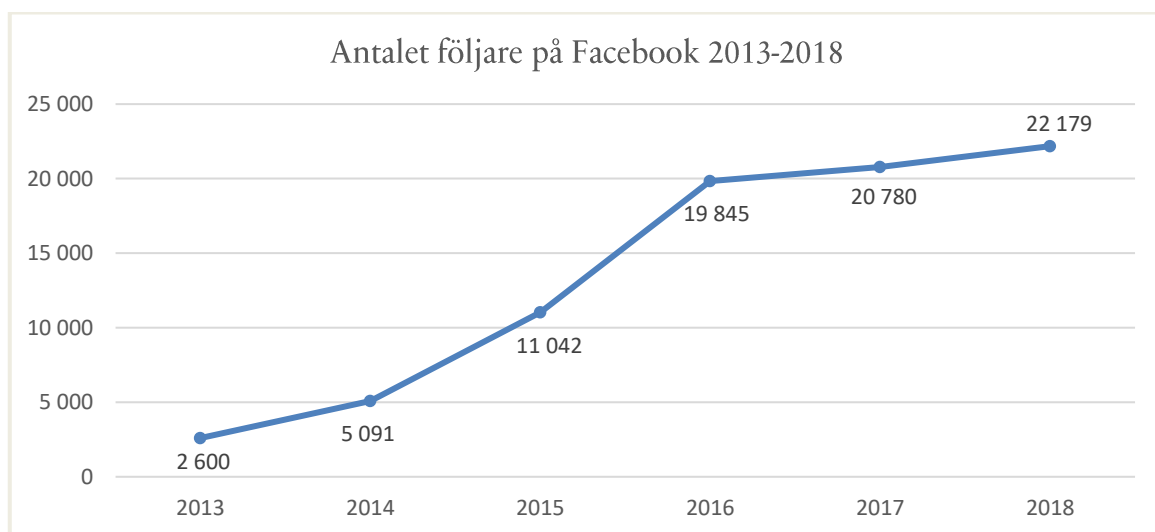
Under 2018 gavs fyra nummer ut under ledning av chefredaktör Torsten Sundberg. Upplagan var 11 600 exemplar. Vid ordförandekonferensen i april fick Torsten Sundberg ta emot förbundets hedersutmärkelse för 2017, bland annat för sitt enastående arbete med den populära tidningen.

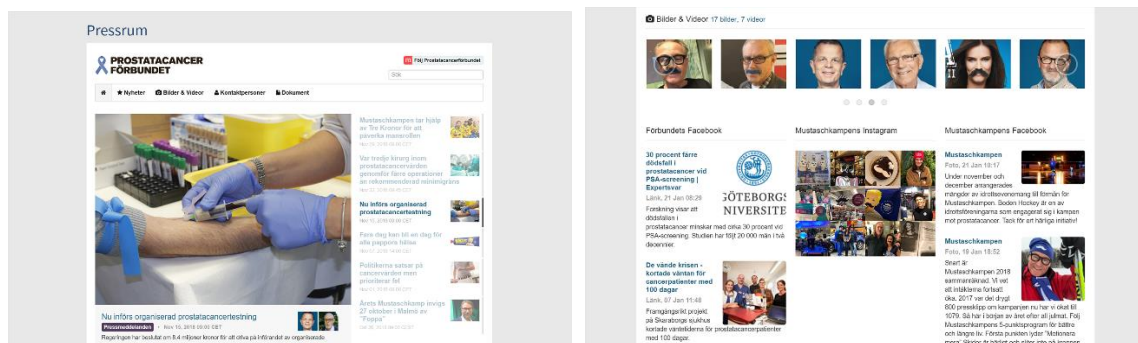
Förbundets webbplats

Prostatacancerförbundets webbplats är en viktig kanal när det gäller att nå ut med information och kunskap till allmänheten. Under 2018 har flera förbättringar genomförts. I början av året lanserades en ny responsiv version av förbundets webbplats. Det innebär bland annat att webbplatsen anpassar sig baserat på enheten den visas, till exempel smartphones och läsplattor. Den nya modellen har modernare design och förbättrad funktionalitet. Ett exempel är den nya funktionen ”Hitta din förening” som har lagts till på startsidan. Via denna funktion går det snabbt för besökaren att hitta till patientföreningarnas webbplatser. På startsidan finns även en direktlänk till sidan där privatpersoner och företag kan starta egna insamlingar. Under hösten publicerades intervjuer med de forskare som beviljats anslag under 2018. Syftet med dessa intervjuer är att på ett enkelt sätt förklara vart forskningspengarna går samt att ge en inblick i de projekt som är aktuella just nu. Några andra fokusområden har varit att fortsätta förbättra bildmanéret och få mer aktivitet på sidan. För att få ett mer enhetligt och personligare tilltal på kontaktsidorna har nya fotografier på styrelsen och kanslipersonalen publicerats. Fler nyheter publiceras kontinuerligt på webbplatsen. I början av året lanserade förbundet ett nytt pressrum via Mynewsdesk. Pressrummet har även integrerats med förbundets webbplats.

Sociala medier

Sociala medier är mycket viktiga kanaler, både för att skapa opinion och för att nå ut med information om förbundets verksamhet till allmänheten. Under 2018 har förbundet satsat på att bli aktivare i sociala medier vilket även har gett resultat i ett ökat antal följare på förbundets Facebooksida till 22 179 stycken. Facebookinläggen har varit av varierande karaktär, allt ifrån nyheter inom frågor som berör prostatacancervården till intervjuer med forskare och konkreta uppmaningar om att skänka pengar till Prostatacancerfonden. Förbundet publicerar kontinuerligt även länkar till artiklar, radioinslag, tv-klipp, filmer, information om olika aktiviteter och insamlingar. Mustaschkampen, har en egen Facebooksida med 2 468 följare. Sidan administreras av Mustaschkampsteamet, men representanter från några av patientföreningarna har också publicerat inlägg om vad som skett i respektive län. Mustaschkampen har även ett Instagram-konto där bilder och filmer från olika aktiviteter publicerats, mest frekvent under hösten. Det är tydligt att kampanjen blivit mer känd hos allmänheten då allt fler följer #mustaschkampen och även taggar sina egna inlägg kopplade till kampanjen.

Medieaktiviteter

I början av 2018 lanserade förbundet ett nytt pressrum via Mynewsdesk. Här finns allt pressmaterial samlat på ett och samma ställe, till exempel pressmeddelanden, pressbilder, videor, kontaktpersoner och dokument. Här visas även de senaste inläggen i sociala medier. Under året har förbundet skrivit och skickat ut ett antal pressmeddelanden samt skrivit debattinlägg i dagstidningar och fackpress. En del av pressmeddelandena avseende Mustaschkampen anpassades för de patientföreningar som önskade en egen version och utsändes till lokal press. Via pressrummet kan förbundet på ett enkelt sätt nå ut till aktuella medier samt lägga till egna kontaktlistor. Medieaktiviteterna resulterade i ett antal artiklar, radio- och tv-program samt inlägg i sociala medier. Inför Mustaschkampen valde förbundet att producera ett flertal olika videor som komplement till övrigt kampanjmaterial. Detta har varit ett mycket uppskattat och givande inslag som har använts frekvent på olika webbplatser, i sociala medier och på idrottsevenemang.

Almedalsveckan

Almedalsveckan på Gotland är en av världens största demokratiska mötesplatser för alla som vill diskutera samhällsfrågor. För Prostatacancerförbundet är Almedalen ett utomordentligt forum att informera om förbundets verksamhet och diskutera prostatacancer med både allmänheten och politiker. I somras deltog Prostatacancerförbundet i Almedalsveckan för sjunde året i rad. Under veckan arrangerade förbundet ett seminarium; *Hur skapar vi en jämlik vård? Om prostatacancer och allmän screening*. Vid seminariet diskuterade ordförande Kjell Brissman och moderatorn Kent Lewén prostatacancerfrågor med representanter från våra riksdagspartier. Det blev intressanta samtal rörande bland annat den högaktuella screeningfrågan. Gotlands Prostatacancerförening hade återigen ordnat med tält på bästa tänkbara plats mitt emot presscentret. Tältet var mycket välbesökt och resulterade i många bra diskussioner och möjligheter att sprida vårt budskap.

Mustaschkampen

Under hösten arrangerades förbundets årliga kampanj Mustaschkampen, för fjärde året i rad. Årets kampanj skedde i samarbete med de 27 lokala prostatacancerföreningarna, åtta huvudpartners och 520 företag och organisationer.

Årets syfte med Mustaschkampen var att:

- Öka allmänhetens kunskap om prostatacancer och sprida kunskap om den ojämlika vården med stora regionala skillnader.
- Samla in medel till Prostatacancerfonden.
- Verka för att öka mäns hälsa och livskvalitet och få fler att känna till att tidig upptäckt av prostatacancer räddar liv.

Mustaschkampen 2018 fortsätter att slå rekord. Årets kampanj lyckades samla in 12,5 miljoner kronor. Även i medierna fortsätter Mustaschkampen att ha ett stort genomslag. Mustaschkampen figurerade i totalt 1 079 pressklipp, 29 radioprogram och 22 tv-program. Samarbetet med kampanjens mediepartners resulterade i 52 helsidesannonser i Aftonbladet varav 5 uppslag. Våra digitala annonser visades 55,9 miljoner gånger på Aftonbladet och Schibsteds digitala webbplatser. Dessa visningar ledde till 90 000 klick vidare till Mustaschkampens kampanjsida.

Nationell invigning

För första gången arrangerades en nationell invigning av kampanjen. Den 27 oktober invigdes Mustaschkampen 2018 i en ATG-butik i Malmö. Detta var ett resultat av det fina samarbetet med den nya huvudsamarbetspartnern ATG. På plats fanns bland annat Peter "Foppa" Forsberg som är ambassadör för ATG Drömfond, Torsten Tullberg och ett antal representanter från ProVitae och Prostatacancerföreningen Syd Malmö/Lund.

Jan Frick passade på att få en t-shirt signerad av Peter "Foppa" Forsberg under invigningen i Malmö. Utanför ATG-butiken fanns även maskoten Vinnie på plats, något som uppskattades av många. Foto: Ryno Quantz.

Samarbetspartners

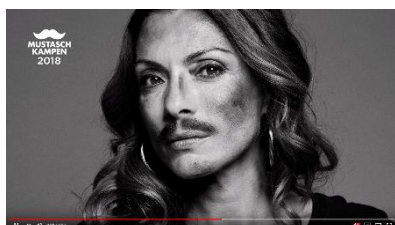
Våra huvudsamarbetspartners 2018 var Aftonbladet, ATG, Apoteksgruppen, Beijer Byggmaterial, Brothers, ICA Maxi, Orkla Confectionery & Snacks med varumärket OLW samt Schibsted. Flera huvudsponsorer sålde mustaschpins och mustaschreflexer. ATG köpte in hela 240 000 reflexer som de delade ut till sina kunder i samband med inköp av speciella Harry Boy-paket. Dessutom sålde flera av företagen egna produkter som gav provision till kampanjen, till exempel tumstockar, strumpor och t-shirts. Ett omfattande arbete utfördes för att få med fler företag och organisationer, vilket verkligen lyckades. Eftersom kampanjen syntes så bra var det många företag och organisationer som anslöt sig på eget initiativ. Sammanlagt var det hela 520 företag och organisationer som köpte företagspaket, genomförde insamlingar och sålde mustaschprodukter.

Det svenska ishockeylandslaget Tre Kronor visade sitt stöd genom att posera i både tumstockar och blå lösmustascher.

Filmer

En nyhet för i år var att alla stora företagspartners och patientföreningar erbjöds en egen kampanjfilm med företagets/patientföreningens logotyp, vilket väldigt många nappade på. Förbundet satsade även på att producera fem egna filmer tillsammans med Mynewsdesk, Aftonbladet producerade två filmer och en grafik. Dessutom publicerades ytterligare cirka tio filmer av samarbetspartners och andra som engagerade sig i kampanjen.

Nya produkter

Inför årets kampanj satsade förbundet på att komplettera kampanjmaterialet med ett antal nya mustaschprodukter. En speciell produktgrupp bestående av Conny Nöbelin, Håkan Florin, Göran Hellberg, Jan Frick, Leif Näckholm, Sven-Erik Carlsson och Leif Sundqvist tog fram förslag på vilka nyheter som skulle tas fram. Några av produkterna som funnits till försäljning är pins, reflexer, lösmustascher, muggar, halsdukar, bandanas, mössor, kepsar, t-shirts, kassar och reklamknappar.

Lokala prostatacancerföreningar

De lokala prostatacancerföreningarnas engagemang och aktiviteter har en avgörande roll för Mustaschkampens framgång. Under 2018 genomförde samtliga 27 patientföreningar aktiviteter kopplade till Mustaschkampen, totalt hela 338 aktiviteter. I media skrevs det en hel del om föreningarna, dessutom medverkade ett flertal av patientföreningarnas ordförande i lokalradio.

Föreningarna har bland annat:

- Deltagit i idrottsevenemang och tävlingar.
- Sålgt mustaschprodukter.
- Skrivit pressreleaser och debattartiklar.
- Arrangerat debatter, föreläsningar, konferenser och informationsmöten.
- Deltagit i aktiviteter med huvudsponsorer.
- Genomfört insamlingar på gator och torg.
- Genomfört konditoriarrangemang.
- Deltagit i mässor.
- Arrangerat insamlingar.

ProLiv Dalarna fanns på plats vid V75-tävlingarna på Rommetravet där de spred information och samlade in pengar. Prostatacancerföreningen Norrskens samarbete med Boden Hockey resulterade i en speciell Mustaschkampsmatch.

Prostatacancerföreningen Värmland arrangerade en speciell Mustaschkampsvecka i Mitt i City-gallerian i Karlstad. Kjell Brissman, Göran Hellberg, Pcf Skaraborg och Anna Benson passade på att besöka Håkan Florin och hans mannar.

Frontfigurer

Mustaschkampen fortsatte att låta kvinnor fronta kampanjen eftersom det har varit ett framgångsrikt koncept de senaste åren. Att visa kvinnor i mustasch har gett höga resultat i en mätning som vår samarbetspartner Schibsted genomfört. Tjejerna som medverkade i årets kampanj var: Danica Kragić Jensfelt - professor i robotik, Carolina Gynning - konstnär, Alexandra Pascalidou - journalist och författare, Freja Edholm Borchies - skådespelare och Li Pamp - programledare.

Blå kokboken

Under hösten gav författaren Anna Benson ut en uppföljare till fjolårets succé Blå kokboken. Konceptet för Blå kokboken II var detsamma som tidigare, 12 kända män lagar mat och delar med sig av sitt liv och sitt möte med cancer. Männen som medverkade i årets upplaga var: Daniel Paris, Glenn Hysén, Jesper Blomqvist, Lasse Åberg, Loa Falkman, Robin Bengtsson, Staffan Olsson, Steffo Thörnqvist, Thomas Bodström, Thomas Wassberg, Tobias Karlsson och Uno Svenningsson. För varje såld bok gick 100 kronor till kampanjen. Blå kokboken I vann under året pris som bästa välgörenhetskockbok i Gourmand World Cookbook Awards. I december utsågs Blå kokboken II till Årets bästa kokbok och kommer därmed att tävla i den världsomspännande tävlingen 2019.

Fars dag

Fars dag var en viktig dag för Mustaschkampen då många av våra patientföreningar anordnade olika typer av aktiviteter för att hylla alla pappor och uppmärksamma prostatacancer. En traditionell gemensam ljusmanifestation genomfördes på flera olika platser i landet för att påminna om Sveriges vanligaste cancerform. I Stockholms tunnelbana marknadsfördes Mustaschkampen stort under Fars dag-veckan. Detta år var annonserna på stationerna placerade på båda sidorna.

Opinionsbildande insatser i kampen mot prostatacancer

En väsentlig del av den opinionsbildande verksamhet som beskrivits har finansierats av fondmedel. Under året användes fondmedel för opinionsbildning omfattande 8 096 tkr (2017: 5 996 tkr).

8. Bidra till forsknings- och utvecklingsverksamhet

Prostatacancerfonden

Prostatacancerfonden har som syfte att stödja svensk prostatacancerforskning, utveckla kompetensen hos vårdpersonal inom svensk prostatacancervård och patientföreträdare samt genomföra opinionsbildande insatser i kampen mot prostatacancer.

Prostatacancerfondens utdelningshistorik: (belopp i tkr)

År	Forskning	Stipendier	Opinionsbildning	Summa
2014:	1 495	54	800	2 349
2015:	2 151	137	1 937	4 225
2016:	3 502	86	4 342	7 930
2017:	5 290	79	5 996	11 365
2018:	6 130	57	8 096	14 283
Summa	18 568	413	21 171	40 152

Beträffande fonden, se även förvaltningsberättelsen och not 8.

Insamlingar och gåvor via Facebook

Under 2018 fick verktyget som gör det möjligt för privatpersoner att starta insamlingar och skänka gåvor till välgörenhetsorganisationer via Facebook ett fantastiskt genomslag. Inga avgifter tas ut för gåvor som skänks till en välgörenhetsorganisation via Facebooks betalningsplattform. Dessutom är det enkelt för initiativtagaren att sprida information om sin egen insamling. En nackdel är dock att det inte är möjligt att skänka pengar till insamlingarna via Swish. Majoriteten av insamlingarna som startats till förmån för Prostatacancerförbundet är födelsedagsrelaterade. Totalt har över 7 860 gåvor skänkts till Prostatacancerförbundet via Facebook under 2018.

Insamlingar via Betternow

Betternows verktyg för egna insamlingar förbättrades under 2018. I november lanserades Swish som ny betalningsmetod, något förbundet efterfrågat länge. Några andra funktioner vi har börjat använda är "Event" och "Lag". Under Mustaschkampens mest aktiva månader startades över 250 nya insamlingar via verktyget. På både förbundets webbplats och Mustaschkampens kampanjsida finns numera direktlänkar till insamlingssidan vilket gjort den mer lättillgänglig. Flera av Mustaschkampens stora företagspartners valde under hösten att starta egna insamlingar som komplement till sina kampanjer.

Forskningsanslag

Under året beviljades forskningsanslag med 6,1 miljoner kronor (2017: 5,3 mnkr).

- Agnieszka Krzyzanowska, Institutionen för translationell medicin, Enh. för Urologisk Cancerforskning, Lunds Universitet, fick 360 000 kronor. Projekt: Digital Pathology for Optimized Gleason Score in Prostate Cancer, DOGS.
- Amir Sherif, Institutionen för kirurgisk och perioperativ vetenskap, enheten för urologi och andrologi, Umeå Universitet, fick 100 000 kronor. Projekt: Translationell forskning på prostatacancer vid robotassisterad laparoskopisk prostatatektomi (RALP) och sentinel node detektion.
- Anders Bjartell, Institutionen för translationell medicin, Enh. för Urologisk Cancerforskning, Lunds Universitet, fick 600 000 kronor. Projekt: Blockering av STAT3 i tumörceller och immunceller som en ny behandling av kastrationsresistent prostatacancer. Försättning av pågående projekt.
- Andreas Forsvall, Institutionen IKVL, Infektionsmedicin, Lund, fick 470 000 kronor. Projekt: Ny metod för säkrare prostatabiopsier.
- Andreas Josefsson, Institutionen för Kliniska vetenskaper, Urologen, Göteborg, fick 550 000 kronor. Projekt: Randomiserad internationell randomiserad fas III-studie för tidig docetaxel vid PSA-relaps efter kurativt syftande behandling (SPCG-14).
- Firas Tarish, Institutionen för klinisk forskning och utbildning, Södersjukhuset/Karolinska Institutet, fick 50 000 kronor. Projekt: Flytande biopsi: en icke invasiv metod för individualiserad behandlingsstrategi vid lokalt avancerad prostatacancer.
- Karin Welén, Institutet för Kliniska vetenskaper, Sahlgrenska Cancer Center/Göteborgs Universitet, fick 600 000 kronor. Projekt: Karaktärisering av metastaserad prostatacancer som grund för individualiserad behandling.
- Mark Clements, Institutet för medicinsk epidemiologi och biostatistik, Karolinska Institutet, fick 200 000 kronor. Projekt: Planering för prostatacancerregistret.
- Nationella prostatacancerregistrets (NPCR) projekt Patientöversikt prostatacancer (PPC) fick 2 miljoner kronor för fortsatt utveckling.
- Neha Singh, Institute of Clinical Sciences, Sahlgrenska Universitetssjukhus, Göteborg, fick 100 000 kronor. Projekt: Emerging role of Human Papilloma (HPV) infection as a risk factor in prostate cancer: A genomic epidemiological study among Swedish men.
- Oskar Vilhelmsson Timmermand, Institutionen för Kliniska Vetenskaper, Lunds Universitet, fick 300 000 kronor. Projekt: Användning av radioprotektor A1M för skydd av njurar och benmärg vid radionuklidterapi av prostatacancer med anti-PSMA ligander: En potentiell strategi för förbättrat terapieresultat och breddad målgrupp.
- Per Fransson, Institutionen för Omvårdnad, Umeå Universitet, fick 300 000 kronor. PROMProjekt: Patientrapporterade utfallsmått och en kostnadseffektivitetsanalys av hypofraktionerad strålbehandling i jämförelse med konventionell strålbehandling mot prostatacancer.
- Yvonne Ceder, Laboratoriemedicin, Lund, fick 300 000 kronor. Projekt: Reglering av prostatacancer benmetastasering av intracellulära och exosomala mikroRN.
- Yvonne Lundberg Giwercman, Institutionen för Translationell Medicin, Lunds Universitet, fick 200 000 kronor. Projekt: Follikelstimulerande hormons betydelse för övergången från behandlingsbar till obotlig prostatacancer.

Kompetensutveckling

Prostatacancerfonden delar ut stipendier för kompetensutveckling av personal inom prostatacancervården och patientföreträdare i syfte att förbättra vård, omsorg och livskvalitet för patienter och deras närstående. Under året har styrelsen beslutat om stipendier för kompetensutveckling för 157 tkr (2017: 79 tkr).

Prostatacancerfonden har under året beviljat stipendier till följande:

- Ann Christin Nilsson, kontaktsjuksköterska, Kirurgmottagningen, CSK Kristianstad.
- Anna Ekeqvist, sjuksköterska, Onkologiska mottagningen, Södersjukhuset.
- Anna Wallroth, sjuksköterska, Urologimottagning, Capio Lundby Närsjukhus.
- Annika Malmquist, sjuksköterska, Kirurgmottagningen, CSK Kristianstad.
- Bo Kjellström, patientföreträdare, CaPriN, Halmstad.
- Bukuriye Citaku, sjuksköterska, Kirurgen/urologen, Kristianstad, Region Skåne.
- Charlotte Fagerlund, undersköterska, Urologimottagning, Capio Lundby Närsjukhus.
- Conny Nöbelin, patientföreträdare, Prostatacancerföreningen Viktor, Blekinge.
- Dan-Åke Tinnert, patientföreträdare, Prostatacancerföreningen Viktor, Blekinge.
- Johan Sällström, patientföreträdare, ProVitae, Kristianstad.
- Leif Haendler, Leg. läkare. Specialist i Urologi. VO Kirurgi, CSK Kristianstad.
- Lisa Karlsson, kontaktsjuksköterska, Urologimottagningen, Uddevalla.
- Lisbeth Eklund, kontaktsjuksköterska, Kirurgmottagningen, CSK Kristianstad.
- Mai Näsström, sjuksköterska, Onkologiska mottagningen, Södersjukhuset.
- Maria Bergh, sjuksköterska, Kirurg- och Urologmottagningen, Danderyds sjukhus.
- Maria Jönsson, undersköterska, Urologen, Centralsjukhuset, Kristianstad.
- Monica Eklund, kontaktsjuksköterska, Kirurgmottagningen, CSK Kristianstad.
- Simon Arenbo, sjuksköterska, Urologiavdelningen, Kristianstad, Region Skåne.
- Sofia Nordgren, kontaktsjuksköterska, Urologmottagningen, Uddevalla.
- Tomas Eriksson, vårdadministratör, Urologimottagning, Capio Lundby Närsjukhus.
- Örjan Nordle, patientföreträdare, ProLivskvalitet, Helsingborg.

9. Förtroendevalda och föreningar

Prostatacancerförbundets styrelse

Förbundsstyrelsen har under 2018 haft följande sammansättning:

Ordinarie ledamöter:	Kjell Brissman, ordförande Leif Sundqvist, vice ordförande Jan Frick Hans Joelsson Gert Malmberg Inge Nilsson Johan Sällström
Ersättare:	Erik Andersson Bengt Ekwall
Avgående ledamöter:	Stig Hanno, vid ordförandekonferensen i april 2018 Calle Waller, vid ordförandekonferensen i april 2018 Bernt Åslund, vid ordförandekonferensen i april 2018
Adjungerade:	Torsten Sundberg, Kerstin Åslund, Göran Hellberg

Förbundsstyrelsen har haft sju sammanträden 2018.
Ersättning till styrelseledamöter: 154 tkr (2017: 151 tkr).

Arbetsutskott

Kjell Brissman, förbundsordförande
Leif Sundqvist, vice ordförande
Göran Hellberg, generalsekreterare

Revisorer

Auktoriserad revisor: Erik Emilsson, Revideco AB
Förtroendemannarevisor: Jan Holgersson, Borlänge

Ersättare

Auktoriserad revisor: Antti Niemi, Revideco AB
Förtroendemannarevisor: Sven-Eric Carlsson, Varberg

Valberedning

Sture Henningsohn, sammankallande	Västernorrlands län
Ingemar Engberg	Skåne län
Stig Lindahl	Uppsala län
Torsten Sundberg	Stockholms län
Ulf Holmberg	Dalarnas län

Regionansvariga

Mittregionen Uppsala Örebro	Bernt Åslund
Stockholm och Gotland	Torsten Sundberg
Östra regionen	Gert Malmberg
Västra regionen	Vakant
Södra regionen	Ingemar Engberg
Norra regionen	Vakant

Prostatacancerförbundet
Org.nr 857209-1422

Läkemedelsutskott

Bernt Åslund, sammankallande	Uppsala län
Thore Eklund	Uppsala län
Hans Joelsson	Gävleborgs län
Mikael Nordström	Dalarna län
Leif Näckholm	Norrbottnens län
Kenny Petersson	Örebro län
Johan Sällström	Skåne län
Jan-Erik Essenholm	Kalmar län

Prostatacancerförbundets forskningsråd

Prostatacancerförbundets styrelse har utsett ett forskningsråd med expertis inom forskningsfältet för prostatacancer. Forskningsrådet har under år 2018 bestått av:

Calle Waller, ordförande, vårdpolitisk talesman Prostatacancerförbundet

René Blom, onkolog och överläkare, Region Halland

Yvonne Brandberg, professor i vårdvetenskap med fokus på onkologi, Karolinska Institutet

Jan-Erik Damber, seniorprofessor i urologi, Sahlgrenska akademien, Göteborgs universitet

Kerstin Åslund, urolog och överläkare vid Sundsvalls sjukhus, adjungerad ledamot

Göran Hellberg, sekreterare, generalsekreterare Prostatacancerförbundet

Stipendiekommitté

Kjell Brissman, ordförande Prostatacancerförbundet

Kerstin Åslund, urolog och överläkare vid Sundsvalls sjukhus, adjungerad ledamot Prostatacancerförbundet

Göran Hellberg, sekreterare, generalsekreterare Prostatacancerförbundet

Arbetsgrupp för internationella frågor

Calle Waller	Uppsala län
Stig Lindahl	Uppsala län
Kjell Brissman	Östergötlands län

Redaktionsråd Prostatanytt

Torsten Sundberg, chefredaktör

Mats Hedlund, urolog

Rolf Zimmerman, onkolog

Kristina Sjödin, onkologisjuksköterska

Christina Örum, närstående

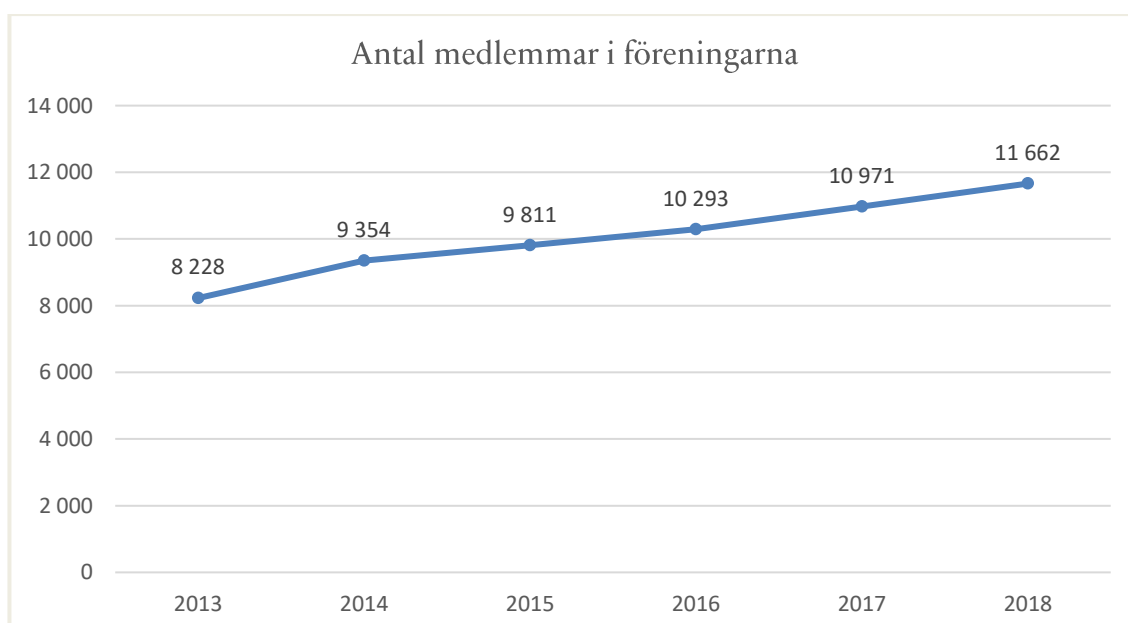
Ola Lager, redaktör

Patientföreningar

Prostatacancerförbundet bestod 2018 av följande 27 patientföreningar:

Antalet medlemmar per den 31 december 2018 var 11 662, en ökning med 6,3% jämfört med 2018.

Län	Förening	Antal
Blekinge län:	Prostatacancerföreningen Viktor	737
Dalarnas län:	ProLiv Dalarna	376
Gotlands län:	Gotlands Prostataförening	262
Gävleborgs län:	Prostataföreningen Gävleborg	251
Hallands län:	CaPriN	456
Jämtlands län:	Jämtgubben	1 121
Jönköping län:	ProLiv Jönköping	380
Kalmar län:	ProClub Möre, Kalmar	152
	PCF Tjust, Västervik	262
Kronobergs län:	ProLiv Kronoberg	422
Norrbottnens län:	Prostatacancerföreningen Norrsken	624
Skåne län:	ProLivskvalitet, Helsingborg	220
	Prostatacancerföreningen Syd, Malmö/Lund	386
	ProVita, Kristianstad	275
Stockholms län:	ProLiv Stockholm	584
	Prostatabröderna	169
Södermanlands län:	Näckrosbröderna	244
Uppsala län:	Prostatacancerföreningen i Uppsala län	450
Värmlands län:	Prostatacancerföreningen Värmland	673
Västerbottens län:	Betula Prostatacancerförening, Umeå	102
	Guldgubben, Skellefteå	243
Västernorrlands län:	Träpatronerna	649
Västmanlands län:	Arosgubben, Västerås	287
Västra Götalands län:	ProLiv Väst	1 035
	Prostatacancerföreningen Skaraborg	104
Örebro län:	T-Pro, Örebro	209
Östergötlands län:	PCF Öst, Patientförening mot pc i Östergötland	989
SUMMA		11 662

10. Förbundets styrning och förbundsmöten

Styrning

Förbundets högsta beslutande organ är förbundsstämman som arrangeras vartannat år. Förbundsstämman väljer styrelse och revisorer, beslutar om arvoden och övriga ersättningar, ansvarsfrihet för styrelse och generalsekreterare, stadgeändringar, behandlar motioner samt godkänner årsredovisningen.

Mellanliggande år arrangeras en ordförandekonferens. Vid denna presenteras årsredovisning och revisionsberättelse som fastställs på nästkommande förbundsstämma. På ordförandekonferensen sker också val till förbundsstyrelsen. Prostatacancerförbundets förvaltning och arbete utgår från organisationens stadgar samt de beslut som förbundsstämman, ordförandekonferensen och styrelsen fattar.

Ordförandekonferens 2018

Årets ordförandekonferens genomfördes den 17–18 april ombord på Viking Lines fartyg m/s Cinderella. På konferensen deltog förbundsstyrelsen och ombud från patientföreningarna. Torsten Sundberg stod som vanligt för arrangemanget och Esbjörn Melin var konferensens ordförande. Förutom den formella delen bjöd konferensen på två fullspäckade dagar där deltagarna hade möjlighet att ta del av information och diskutera bland annat screeningfrågan, Prostatacancercentrum, väntetider, Mustaschkampen 2018 samt olika rehabiliteringsprojekt. Dessutom delades Prostatacancerförbundets Hedersutmärkelse för 2017 ut.

Jan Frick, ordförande i ProVitae och Inge Nilsson, ordförande i ProLiv Väst var två av föreläsarna på konferensen.

Under ordförandekonferensen togs beslut att godkänna verksamhetsberättelsen och årsredovisningen avseende 2017 och överlämnades för beslut till Förbundsstämman 2019. Valberedningen presenterade sitt förslag avseende val av nya styrelseledamöter. Ordförandekonferensen valde enhälligt Hans Joelsson, Johan Sällström, Gert Malmberg och Jan Frick som ordinarie styrelseledamöter. Dessutom valdes Bengt Ekvall och Erik Andersson som ersättare.

Arvoden för styrelsearbete

Styrelsearvodet ökar i enlighet med KFO:s löneöverenskommelse vilket innebär att styrelsearvodet för verksamhetsåret är 154 124 kronor att fördela mellan ledamöter, ersättare och adjungerade. Styrelseledamöterna har enligt tidigare beslut fått ersättning för förlorad arbetsförtjänst samt kostnaden för resor till och från mötena.

Torsten Sundberg har i över tio år tillsammans med sin livskamrat Christina Örum arbetat med förbundets tidning Prostatanytt. Paret är även aktiva i patientföreningen ProLiv Stockholm. Foto: Anders Hansson.

Hedersutmärkelse

Prostatacancerförbundets särskilda hedersutmärkelse för år 2017 tilldelades Prostatanytts chefredaktör Torsten Sundberg. Priset, ett diplom och ett glaskonstverk, överlämnades vid ordförandekonferensen på Viking Line den 17 april. Motiveringen lyder:

”Torsten Sundberg belönas med Prostatacancerförbundets hedersutmärkelse för sitt mångsidiga och outtröttliga engagemang för vår viktiga uppgift. Han har på många olika sätt bidragit till förbundets positiva utveckling, bland annat genom att sprida information och kunskap om sjukdomen. Torsten har, i över tio år, med energi och nyfikenhet varit chefredaktör för Prostatanytt. Hittills har han gett ut över 40 utgåvor av den mycket uppskattade tidningen. Tack vare Torstens enastående arbete i valberedningen har han sett till att förbundet fått en bra styrelse och har själv även medverkat i styrelsearbetet som adjungerad. Dessutom är han vår okrönte reseledare för både förbundsstämmor och ordförandekonferenser.”

Förbundsstyrelse

Under 2018 genomfördes sju styrelsemöten. Förbundets ledamöter har utvärderat sitt och generalsekreterarens arbete.

11. Kansli

Medarbetare

Förbundet har ett kansli beläget på Barks väg i Bergshamra, Solna. Både Anna Östlund och Cecilia Gripenskog slutade sina tjänster under våren. I samband med detta rekryterades Tiina Hallberg som administratör och Marie Sjöberg som gåvohandläggare. I januari 2017 slutade Helene Rödbro som kommunikatör för Mustaschkampen. Hennes arbetsuppgifter togs över av Maria Ahlvik. För att stärka upp Mustaschkampsteamet anlätades Katarina Nylander som produktionsledare på halvtid under oktober-december.

Kansliet har haft följande medarbetare under året;

- Göran Hellberg, generalsekreterare
- Mia Sundberg, ekonom
- Maria Ahlvik, kommunikatör
- Tiina Hallberg, administratör, fr.o.m. april 2018
- Marie Sjöberg, gåvohandläggare, fr.o.m. maj 2018
- Anna Östlund, administratör, t.o.m. april 2018
- Cecilia Gripenskog, gåvohandläggare, t.o.m. april 2018
- Torsten Tullberg, kampanjledare Mustaschkampen (konsult)
- Tomas Tullberg, projektledare Mustaschkampen (konsult)
- Katarina Nylander, produktionsledare Mustaschkampen (konsult), fr.o.m. oktober 2018
- Helene Rödbro, kommunikatör Mustaschkampen (projektanställning), t.o.m. januari 2018

Externa resurser

Under året har följande konsulter anlåtats:

3Kronor, mediebyrå till Mustaschkampen

B3, tillhandahållande och support av IT-lösningar

Burenstam & Partners, förvaltning av förbundets medel

Benzer Publishing AB, Blå kokboken II

Clear Channel Sverige AB, reklam Mustaschkampen

Föreningssupport, tillhandahållande av föreningssystemet och webbplats

Lotta Nylander, forskningsintervjuer

New Ad Agency, grafisk design och material till Mustaschkampen

Revideco AB, revision

12. Samarbeten

Samverkan med professionen

Prostatacancerförbundet har under året samarbetat med:

- Svensk Urologisk Förening
- Svensk Onkologisk Förening
- Svensk Förening för Urologisk Onkologi
- Riksföreningen för Sjuksköterskor inom Urologi
- Sjuksköterskor i Cancervård

Cancerfonden

Under året har Prostatacancerförbundet haft samarbete med Cancerfonden.

Prostatacancerförbundet ingår i Cancerfondens Huvudmannorganisationer där generalsekreterare Göran Hellberg deltagit vid huvudmannamötet.

Samarbetsprojekt med företag och organisationer

Prostatacancerförbundet har under året genomfört ett stort antal aktiviteter i samarbete med olika företag och organisationer.

Mustaschkampen

Aftonbladet och Schibsted var mediepartners med annonser i tryckta och digitala media. Apoteksgruppen sålde mustaschpins och mustaschreflexer. ATG erbjöd sina kunder ett speciellt Harry Boy-paket med en mustaschreflex på köpet. Beijer Byggmaterial sålde mustaschtumstockar och hade produktkampanjer. Brothers sålde mustaschpins, mustaschreflexer samt egenframtagna t-shirts och strumpor. ICA Maxi sålde mustaschpins, mustaschreflexer samt anordnade aktiviteter och insamlingar. Orkla Confectionery & Snacks (OLW) bidrog med pengar för varje såld nötpåse.

Utöver dessa medverkade över 500 företag och organisationer i Mustaschkampen med olika typer av insamlingar och aktiviteter. Bland annat deltog Assemblin, Bilprovningen, Blå kokboken II, Derome, Dustcontrol, ELKO, Finnvedens Lastvagnar, Fredells Byggvaruhus, Lantmännen, Kalles, SDA Bergsala, Team Mustasch, Widforss.se, Yes Box och ZONEFLOORBALL.

Övrig nationell samverkan

Nedan redovisas de myndigheter, organisationer och företag som Prostatacancerförbundet på olika sätt samverkar med eller som påverkar Prostatacancerförbundets verksamhet.

- Funktionsrätt Sverige
- Regionalt Cancercentrum (RCC)
- Nationella prostatacancerregistret (NPCR)
- Socialstyrelsen (SoS)
- Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV)
- NT-rådet (nya terapier)
- Sveriges kommuner och landsting (SKL)
- KFO - Arbetsgivarorganisation för den ideella sektorn
- Svensk Insamlingskontroll
- FRII - Frivilligorganisationernas Insamlingsråd
- Läkemedelsindustriföreningen
- Läkemedelsföretag
- Apotek

Internationella samarbeten

Nordiskt samarbete

Prostatacancerförbundet möter varje år de nordiska organisationerna för erfarenhetsutbyte. Årets träff genomfördes 27–29 maj i Köpenhamn. Från Sverige deltog Stig Lindahl, Kjell Brissman och Calle Waller. Den Nasjonale Prostatakreftdagen i Norge som brukar arrangeras i november har flyttats till 2019. Förhandlingar med Island pågår och de kan förhoppningsvis börja delta i de nordiska möten under 2019. På förfrågan från Kimmo Järvinen, verksamhetsledare PROPO, höll Stig ett föredrag på ”Cancerorganisationernas årliga seminarium för förtroendevalda” 12–13 oktober i Helsingfors.

Europeiskt samarbete

Prostatacancerförbundet är medlem i Europa Uomo, en samarbetsorganisation för nationella prostatacancerförbund i Europa. Den årliga sammankomsten hölls 8–9 juni i Malahide-Dublin, Irland, där Stig Lindahl medverkade som svensk representant. Stig ansvarar för projekt 7 ”Stöd till nya och befintliga medlemmar” i Centraleuropa tillsammans med Pentti Tuohimaa från Finland. Under året besöktes Estland, Lettland och Armenien.

Årsredovisning 2018

Styrelsen för Prostatacancerförbundet får härmed avlämna årsredovisning för räkenskapsåret 2018-01-01 - 2018-12-31. Årsredovisningen är upprättad i tusentalskronor (tkr).

Förvaltningsberättelse

1. Allmänt om verksamheten

Prostatacancerförbundet bildades 1999 under namnet ROP, Riksorganisationen för prostatacancer, och 2006 fick förbundet sitt nuvarande namn. Prostatacancerförbundet är en ideell riksorganisation och samarbetsorgan för landets 27 regionala och lokala patientföreningar. Förbundet är obundet i partipolitiska och religiösa frågor.

I förbundets stadgar finns 12 mål. Dessa sammanfattas här i fyra övergripande mål:

- Stödja patientföreningarna.
- Driva påverkansarbete för en bättre prostatacancervård.
- Driva opinionsbildning och öka kunskapen om sjukdomen.
- Bidra till forskning och utveckling.

Allmänt

Förbundets positiva utveckling har fortsatt. En ny patientförening (Prostatacancerföreningen Skaraborg) har startats och blivit medlemmar i förbundet. I början av året kom Socialstyrelsen med resultatet av sin utredning om införande av allmän screening för prostatacancer. Tyvärr kom man återigen till slutsatsen att inte rekommendera allmän screening av prostatacancer. Skillnaden mot 2014 när man också utredde frågan och kom till samma rekommendation var att man denna gång konstaterade man att allmän screening skulle vara samhällsekonomiskt lönsamt och att stora delar av professionen är positiva till allmän screening. Regeringen avsatta i samband med beslutet 0,5 mkr till en arbetsgrupp som skulle ta fram en modell för organiserad information om prostatacancer som Landstingen/regionerna kunde använda sig av. Under sommaren avsatte regeringen ytterligare 8,4 mkr för att skynda på processen med organiserad information till alla män mellan 50–70 år. Genom vårt framgångsrika arbete med opinionsbildning och påverkan av vården har vi märkt ett ökande intresse för prostatacancer och av oss som partner. Mustaschkampen som är vår stora kampanj gentemot allmänheten och företag för att sprida kunskap och samla in pengar till forskning, utveckling, stipendier och opinionsbildning har under året fortsatt att utvecklas mycket bra.

Påverkan

Prostatacancerförbundet följer och påverkar arbetet vid myndigheter och organisationer som på nationell nivå ansvarar för prostatacancervården. Det gäller vården inom 21 landsting, det strategiska arbetet inom Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), utvecklingsarbetet inom Regionala Cancercentrum (RCC), Nationell Vårdprogramgruppen (NVP), Nationella Prostatacancerregistret (NPCR), Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV), Socialdepartementet, Socialstyrelsen, Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), Nationella Biobanksrådet med flera. Vi har löpande kontakt med läkemedelsbolagen. Därtill bevakas utvecklingen inom vården generellt och påverkas genom medverkan i arbetsgrupper, besvarande av remisser, debattartiklar och opinionsbildning. Stöd ges till föreningarna i det lokala påverkansarbetet. Vi har representanter i många av konstellationerna, exempelvis; Nationella Vårdprogramgruppen och Nationella Prostatacancerregistret.

Ingen annan organisation än Prostatacancerförbundet och dess 27 patientföreningar har större kunskap om hur det är att leva med prostatacancer. Vi är en kunskapskälla för medlemmar, allmänhet, profession, politiker och media. Vi vill förmedla korrekt information till drabbade, närstående och intressenter. Vi vill nå så många som möjligt och provar därför kommunikation via flera olika kanaler.

Organisationssamarbeten

Prostatacancerförbundet är medlem i Funktionsrätt Sverige. Vi samarbetar med andra patientcancerförbund och Cancerfonden. Förbundet är medlem i Europa Uomo, den europeiska organisationen för nationella prostatacancerförbund. Prostatacancerförbundet samarbetar med de nordiska prostatacancerförbunden.

Vi samarbetar också med yrkesförbund; Svensk Urologisk Förening, (SUF), Svensk Onkologisk Förening, (SOF), Riksföreningen för Sjuksköterskor inom Urologi (RSU) och Svensk Förening för Urologisk Onkologi (SFUO).

Förbundets utveckling i siffror

<u>Förbundet totalt (tkr)</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>
Antal medlemmar 31/12	8 228	9 354	9 811	10 293	10 971	11 662
Antal föreningar	26	26	26	26	26	27
- Bidrag	2 115	2 560	3 158	2 595	3 044	2 722
- Försäljning & reklam	83	868	1 807	3 490	2 880	3 945
- Insamling allmänheten	1 424	1 948	2 992	4 779	5 543	7 245
- Insamling företag	1 004	846	2 083	3 700	5 167	4 934
- Datumlotteriet	2 035	2 531	2 246	3 932	1 924	3 948
- Guldlotten	0	0	0	853	712	493
- Folkspel	0	0	0	0	432	220
Intäkter totalt	6 660	8 978	12 428	19 349	19 702	23 507
- Ändamålskostnader	5 725	6 331	9 332	12 661	15 989	18 120
- Insamlingskostnader	524	539	1 081	2 485	854	768
- Administrationskostnader	707	500	671	878	827	796
Kostnader totalt	6 956	7 369	11 084	16 024	17 670	19 684
Resultat finansiella poster	215	79	143	0	118	0
Årets resultat	-81	1 688	1 488	3 325	2 150	3 823
Varav;						
<u>Prostatacancerfonden</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>
Intäkter	2 817	3 674	5 678	9 883	12 890	15 812
Utdelade utvecklingsanslag	1 057	1 495	2 151	3 502	5 290	6 130
Utdelade o återförda stipendier	315	54	137	86	79	57
Opinionsbildning	890	800	1 937	4 342	5 996	8 096
Delsumma utdelning från fond	2 261	2 348	4 225	7 930	11 365	14 283
Insamlingskostnader	295	540	728	175	7	3
Administrationskostnader	355	321	304	209	248	307
Totalkostnader fonden	2 913	3 210	5 257	8 314	11 650	14 593
Ingående balans fonden	5 179	5 084	5 548	5 969	7 538	8 808
Fondering/utnyttjande	95	465	421	1 569	1 270	1 219
Utgående balans fond	5 084	5 548	5 969	7 538	8 808	10 027

2. Väsentliga händelser under året

Kunskapen och uppmärksamheten om prostatacancer har ökat hos allmänhet, profession och politiker. Hos allmänheten har kunskapen om att prostatacancer är Sveriges vanligaste cancerdiagnos ökat från 17% till 50%. Tidigare svarade de allra flesta att bröstcancer är den vanligaste cancerdiagnosen.

Vi har arbetat hårt för en bättre och jämlikare vård som ska uppfylla de uppställda kvalitetskraven. I takt med att prostatacancer uppmärksammas förbättras våra förutsättningar att nå resultat. Det är idag mycket lättare att prata om sjukdomen. Insikten hos både män och kvinnor att män över 50 år bör gå att testa sitt PSA börjar bli allmänt känt.

Exempel på händelser och aktiviteter under året:

- Socialstyrelsen har under året precis som 2014 återigen rekommenderat att inte införa allmän screening för prostatacancer vilket också blev beslutet. Denna gång med en positivare syn på att mycket händer inom forskningen om prostatacancerdiagnostiken och att frågan snart kan vara aktuell att pröva igen när mer träffsäkra diagnosmetoder är utprovade.
- Regeringen har avsatt 0,5 mkr för till en arbetsgrupp som har tagit fram en modell för organiserad prostatacancer-testning som regionerna/landstingen kan använda sig av. Dessutom avsatte regeringen 8,4 mkr i somras för att ytterligare trycka på i frågan. Prostatacancerförbundet har via Calle Waller varit representerad i arbetsgruppen.
- Vi har bidragit med väsentligt ökade resurser (+ 26%) till forskning och utveckling som konkret bidrar till en bättre vård.
- Vi har även i år bidragit med både pengar (2 mkr) och engagemang i utvecklingen av Patientöversikt Prostata Cancer, ett journalsystem som underlättar för patienten och professionen att följa patientens vård över tid. Dessutom ger journalsystemet unika möjligheter för forskning om olika behandlingar och effekterna av nya läkemedel.
- Våra föreningars representanter har via jourtelefoner och olika möten dagligen kontakt med patienter och närstående. Betydelsen av dessa kontakter och kanske allra mest för den som just drabbats eller är anhörig till någon kan inte underskattas.
- Mustaschkampen är vår stora utåtriktade kampanj för att sprida kunskap om sjukdomen och därmed också förbättra våra möjligheter att påverka vården och politiken. Kampanjen pågår i huvudsak under november. Genom samarbeten och eget engagemang har vi uppnått:
 - Kampanjens ekonomiska resultat har ökat i jämförelse med föregående år.
 - Våra föreningar har genomfört ännu fler externa aktiviteter än tidigare år.
 - Exempel på kampanjens synlighet är 1 039 pressklipp och 22 TV-inslag.
 - 52 helsidor i Aftonbladet varav 5 uppslag. Storleksordningen 55,9 miljoner visningar av digitala annonser inom Schibsteds digitala plattformar.

3. Resultat och ställning

Styrelsen bedömer att Prostatacancerförbundets resultat och ställning är god. Förbundet gör löpande riskanalyser för att kunna planera den ekonomiska framtiden och möjligheterna för verksamheten att dela ut medel till forskning och utveckling. Vissa intäkts typer som exempelvis statsbidrag är förutsägbara medan den stora intäktskällan, bidrag från företag och allmänhet, är svårbedömd.

Statsbidrag

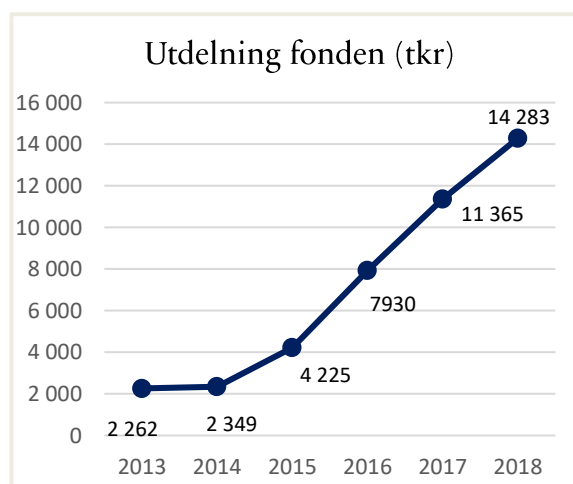
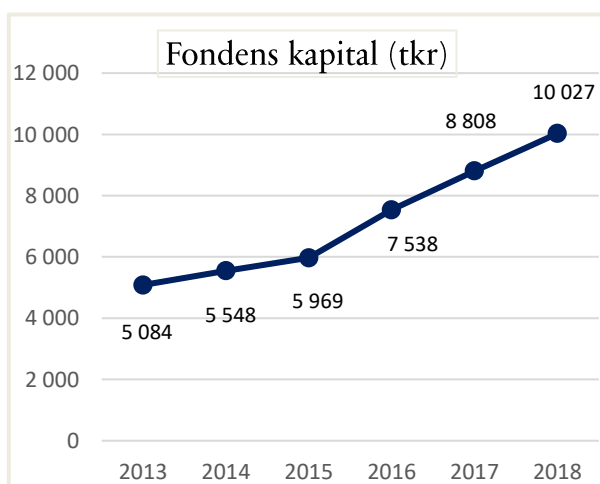
Förbundets bidrag från Socialstyrelsen var 2 562 tkr (2 484 tkr) vilket utgör basen i förbundets finansiering. Bidragets storlek påverkas främst av antalet betalande medlemmar i prostatacancerföreningarna.

90-konto och kontroll av Svensk Insamlingskontroll

Prostatacancerförbundet har 90-konton och kontrolleras av Svensk Insamlingskontroll som gör årliga kontroller av alla med 90-konton och säkrar att insamlingsverksamheten följer reglerna. För givarna ger 90-kontot en bekräftelse på att insamlingen sköts på ett ansvarsfullt och etiskt sätt samt att pengarna går till ändamålet (minst 75 % av de totala intäkterna).

Prostatacancerfonden

Fondmedlen byggs upp genom insamling från allmänheten och företag samt genom gåvor från föreningar och företag. Utdelningen från fonden och fondens kapital har ökat varje år.

Prostatacancerförbundet följer FRII:s kvalitetskod

Prostatacancerförbundet är med i Frivilligorganisationernas Insamlingsråd (FRII), som arbetar för tryggt givande och för att öka förtroendet för insamlingsbranschen genom arbete med kvalitetssäkring. FRII verkar för att insamling ska bedrivas transparent, etiskt och professionellt.

Datumlotteriet

2018 års utdelning från Datumlotteriet, Guldlotten och Folkspel till Prostatacancerförbundet blev 4 661 tkr (3 068 tkr). En ökning med 1 594 tkr jämfört med föregående år.

Intäkter och kostnader

Förbundets samlade intäkter var 23 507 tkr (19 702 tkr). Förbundet har under 2018 förvaltat likvida medel i storleksordningen 19 538 tkr (14 616 tkr).

Burenstam & Partners har förvaltat delar av Prostatacancerförbundets kapital sedan mitten av år 2013. Avkastningen på kapitalet var minus 3,0 % under 2018 (6,5%).

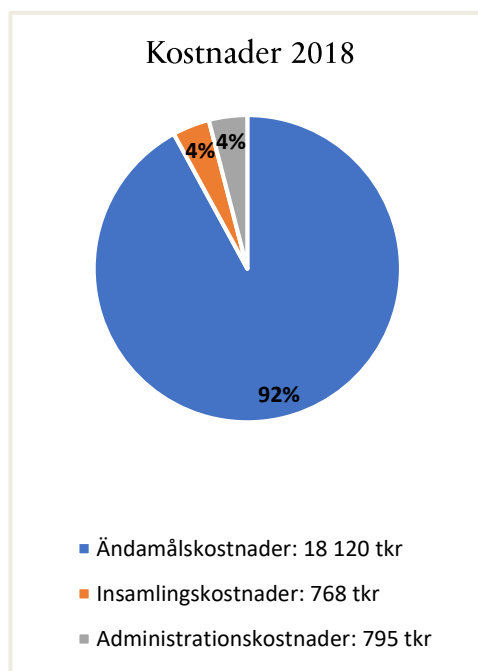
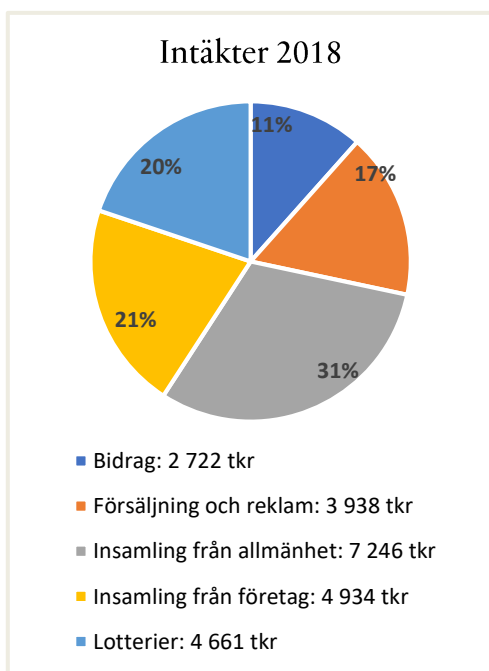
Förbundets kostnader uppgick till 19 684 tkr (17 670 tkr).

Årets resultat

Förbundet visade för 2018 ett överskott på 3 823 tkr (2 150 tkr). Prostatacancerförbundet har vid årets utgång ett eget kapital om 18 269 tkr (14 446 tkr).

	Ändamålsbestämda medel	Balanserat kapital
Belopp vid årets ingång	8 808	5 638
Resultatdisposition enligt beslut av årsstämman:		
Överföring till ändamålsbestämda medel	1 219	-1 219
Årets vinst		3 823
Belopp vid årets utgång	10 027	8 242

Förbundets resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning samt tilläggsupplysningar.

Nyckeltal %

Administrationskostnader
Insamlingskostnader
Ändamålskostnader

2018

7 %
7 %
77 %

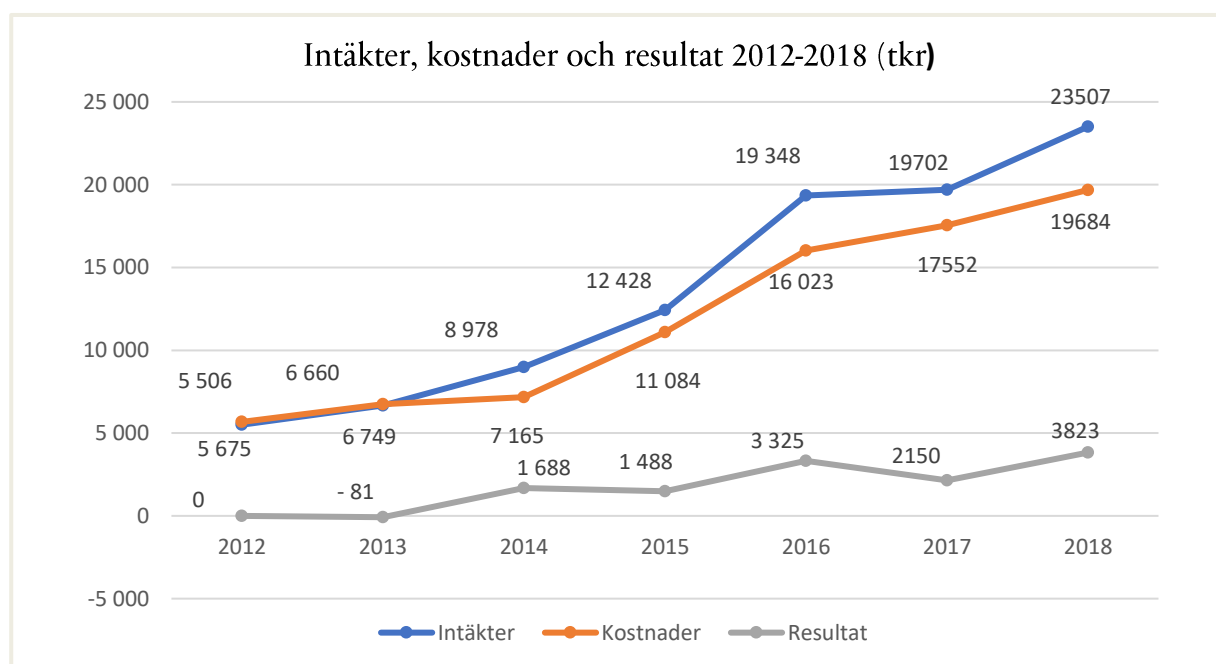
2017

8 %
10 %
81 %

Krav*

Max 25 %
Max 25 %
Minst 75 %

* Enligt Svensk Insamlingskontroll

Prostatacancerfonden har använt följande medel till ändamålet:

Forskning & utveckling: 6 130 tkr (5 290 tkr)

Kompetensutveckling/stipendier: 57 tkr (79 tkr)

Opinionsbildning/påverkansarbete: 8 118 tkr (5 996 tkr)

Flerårsjämförelse

	2018	2017	2016	2015
Verksamhetsintäkter	23 333	19 554	19 221	12 285
Resultat efter finansiella poster	3 823	2 150	3 325	1 488
Balansomslutning	22 489	18 761	15 487	11 106
Soliditet (%)	81,23	77,0	79,39	80,78

Definitioner av nyckeltal, se
tilläggsupplysningar

Resultatdisposition

Förslag till disposition av föreningens vinst

Till stämmans förfogande står

balanserad vinst	5 638
årets vinst	3 823
	9 461

Styrelsen föreslår att

till ändamålsbestämda medel avsätts	1 219
I ny räkning överföres	8 242
	9 461

Beträffande föreningens resultat och ställning i övrigt hänvisas till resultat - och balansräkningar med tillhörande tilläggsupplysningar.

4. Finansiella instrument

Placeringspolicy

Prostatacancerförbundet har en finans- och placeringspolicy för kapitalförvaltning, och anlitar sedan 2012 Burenstam & Partners för finansiell rådgivning och kapitalförvaltning. I riktlinjerna för förbundets kapitalförvaltning anges att förbundet ska ha en försiktig placeringspolitik. Placeringspolicyen innefattar även att etiska aspekter ska beaktas vid investeringsbesluten. Förbundet beaktar deklarationer och konventioner undertecknade i Sverige inom områdena mänskliga rättigheter, arbetsrätt och miljö. Förbundet investerar inte i verksamhet inriktad mot krigsmaterial, tobak, alkohol och pornografi.

5. Hållbarhetsupplysningar

Kansli, personal och arbetsmiljö

Förbundets kansli hade under 2018 fem tjänster. Kansliet leds av en generalsekreterare för att verkställa styrelsens beslut och leda den löpande verksamheten. Mustaschkampen har under året drivits som ett separat förbundsprojekt med projektanställd personal varför viss personalstatistik inte är jämförbar. Prostatacancerförbundet har kollektivavtal. Förbundet lägger stor vikt vid att medarbetarna erbjuds en fullgod arbetsmiljö och möjligheter till kompetensutveckling.

Jämställdhet

Prostatacancer drabbar enbart män, vilket medför att flertalet ideellt verksamma också är män. Förbundet verkar för att få fler kvinnor engagerade bland annat i styrelser och i närståendeverksamheter. Könstillhörighet beaktas också vid rekrytering till kansliet för att upprätthålla en rimlig balans.

Verksamhetsplanering, uppföljning och utvärdering

Förbundet antar vid varje förbundsstämma en verksamhetsplan för de närmaste två åren, där mål och aktiviteter anges. Förbundsstyrelsen följer upp verksamhetsplanen vid varje styrelsemöte och har en särskild åtgärdsbalans där alla beslut som inte är åtgärdade finns förtecknade. Styrelsen följer systematiskt att målen nås och att beslutade aktiviteter genomförs och utvärderas. Förbundsstyrelsen genomför varje år en utvärdering av sitt eget och generalsekreterarens arbete.

Internkontroll av den dagliga verksamheten

Utöver vad som omfattas av FRII:s kvalitetskod har Prostatacancerförbundet egna verktyg för att hålla hög kvalitet i den dagliga verksamheten. Förbundet har tagit fram befattningsbeskrivningar för samtliga tjänster. Frågor om anställningsförhållanden regleras enligt kollektivavtal. Förbundets attestordning reglerar att samma person inte kan vara både beställare och mottagare. Forskningsmedel från Prostatacancerfonden utbetalas endast undantagsvis direkt till den enskilde forskaren.

Patientmedverkan – systematiskt lärande och förbättringsarbete

Inom prostatacancervården och de myndigheter som behandlar cancerfrågor efterfrågas i ökande utsträckning patientmedverkan. Det är och blir en allt viktigare uppgift för förbundet att få fram och utbilda dessa patientrepresentanter.

Metodkunnande

Prostatacancerförbundet har goda kunskaper inom vårdområdet genom kunniga medlemmar, styrelserepresentanter och andra kontakter. Förbundet ligger långt fram när det gäller utbildning av patientföreträdare. Flera utbildningar har genomförts och fler kommer de närmaste åren. På kansliet finns professionellt stöd i administration, ekonomi och marknadsföring av förbundets aktiviteter.

6. Framtida utveckling

Prioriterade områden som vi kontinuerligt följer upp:

- Organiserad prostatacancer-testning – screeningfrågan.
- Kortare väntetider. Prostatacancerpatienternas väntetider på behandling är fortfarande de längsta av alla cancerdiagnoser och långt ifrån det mål som satts upp trots statens miljarder som man satsat för att korta köerna.
- Vårdens organisation, nivåstrukturering med inriktning på multidisciplinära centra för pc-vård. Innehåller frågan om vilken vård som ges, öppenvård, specialistvård och hur många kliniker det ska vara som utför den specialiserade vården.
- Kvalitetssäkring av vården genom bättre uppföljning och patientrapporterade mått.
- Jämställd tillgång till läkemedel, både de inom och de utom läkemedelsförmånen.
- Bättre rehabilitering och vård vid biverkningar och behandlingsskador.
- Utveckling av rollen som patientföreträdare och kompetensstöd till föreningarna för påverkan och medverkan i RCC:s olika grupper samt regioner och landsting.

Organiserad prostatacancer-testning - allmän screening

Efter Socialstyrelsens utredning som kom fram till att inte rekommendera allmän screening har flera regioner/landsting påbörjat införandet av organiserad prostatacancer-testning. Regeringen har avsatt pengar för att uppmuntra och påskynda processen. Förbundet och föreningarna kommer att opinionsbilda och på olika sätt trycka på för att en organiserad prostatacancer-testning ska införas i hela landet i en så gemensam modell som möjligt. En organiserad prostatacancer-testning är ett steg på vägen och som om det införs innebär att alla män mellan 50–70 får information om prostatacancer och att man kan/bör testa sig för att kunna bota eventuell cancer. Skillnaden är att man vid allmän screening får en kallelse om en särskild tid när man är välkommen att ta testet medan organiserad testning innebär att den enskilda individen själv måste ta initiativet att beställa tid för test.

7. Forskning och utveckling

Under året beviljades forskningsanslag med 6,1 miljoner kronor (2017: 5,3 mnkr).

- Agnieszka Krzyzanowska, Institutionen för translationell medicin, Enh. för Urologisk Cancerforskning, Lunds Universitet, fick 360 000 kronor. Projekt: Digital Pathology for Optimized Gleason Score in Prostate Cancer, DOGS.
- Amir Sherif, Institutionen för kirurgisk och perioperativ vetenskap, enheten för urologi och andrologi, Umeå Universitet, fick 100 000 kronor. Projekt: Translationell forskning på prostatacancer vid robotassisterad laparoskopisk prostatatektomi (RALP) och sentinel node detektion.
- Anders Bjartell, Institutionen för translationell medicin, Enh. för Urologisk Cancerforskning, Lunds Universitet, fick 600 000 kronor. Projekt: Blockering av STAT3 i tumörceller och immunceller som en ny behandling av kastrationsresistent prostatacancer. Fortsättning av pågående projekt.
- Andreas Forsvall, Institutionen IKVL, Infektionsmedicin, Lund, fick 470 000 kronor. Projekt: Ny metod för säkrare prostatabiopsier.
- Andreas Josefsson, Institutionen för Kliniska vetenskaper, Urologen, Göteborg, fick 550 000 kronor. Projekt: Randomiserad internationell randomiserad fas III-studie för tidig docetaxel vid PSA-relaps efter kurativt syftande behandling (SPCG-14).
- Firas Tarish, Institutionen för klinisk forskning och utbildning, Södersjukhuset/Karolinska Institutet, fick 50 000 kronor. Projekt: Flytande biopsi: en icke invasiv metod för individualiserad behandlingsstrategi vid lokalt avancerad prostatacancer.
- Karin Welén, Institutet för Kliniska vetenskaper, Sahlgrenska Cancer Center/Göteborgs Universitet, fick 600 000 kronor. Projekt: Karaktärisering av metastaserad prostatacancer som grund för individualiserad behandling.
- Mark Clements, Institutet för medicinsk epidemiologi och biostatistik, Karolinska Institutet, fick 200 000 kronor. Projekt: Planering för prostatacancer testning.
- Nationella prostatacancerregistrets (NPCR) projekt Patientöversikt prostatacancer (PPC) fick 2 miljoner kronor för fortsatt utveckling.
- Neha Singh, Institute of Clinical Sciences, Sahlgrenska Universitetssjukhus, Göteborg, fick 100 000 kronor. Projekt: Emerging role of Human Papilloma (HPV) infection as a risk factor in prostate cancer: A genomic epidemiological study among Swedish men.
- Oskar Vilhelmsson Timmermand, Institutionen för Kliniska Vetenskaper, Lunds Universitet, fick 300 000 kronor. Projekt: Användning av radioprotektor A1M för skydd av njurar och benmärg vid radionuklidterapi av prostatacancer med anti-PSMA ligander: En potentiell strategi för förbättrat terapieresultat och breddad målgrupp.
- Per Fransson, Institutionen för Omvårdnad, Umeå Universitet, fick 300 000 kronor. PROMProjekt: Patientrapporterade utfallsmått och en kostnadseffektivitetsanalys av hypofraktionerad strålbehandling i jämförelse med konventionell strålbehandling mot prostatacancer.
- Yvonne Ceder, Laboratiemedicin, Lund, fick 300 000 kronor. Projekt: Reglering av prostatacancer benmetastasering av intracellulära och exosomala mikroRN.
- Yvonne Lundberg Giwercman, Institutionen för Translationell Medicin, Lunds Universitet, fick 200 000 kronor. Projekt: Follikelstimulerande hormons betydelse för övergången från behandlingsbar till obotlig prostatacancer.

8. Förvaltning

Styrning

Förbundets högsta beslutande organ är förbundsstämman som arrangeras vartannat år. Förbundsstämman väljer styrelse och revisorer, beslutar om arvoden och övriga ersättningar, ansvarsfrihet för styrelse och kanslichef, stadgeändringar, behandlar motioner samt godkänner årsredovisningen.

Mellanliggande år arrangeras en ordförandekonferens. Vid denna presenteras årsredovisning och revisionsberättelse som fastställs nästkommande förbundsstämma. På ordförandekonferensen sker också val till förbundsstyrelsen. Prostatacancerförbundets förvaltning och arbete utgår från organisationens stadgar samt de beslut som förbundsstämman, ordförandekonferensen och styrelsen fattar.

Utskott och arbetsgrupper

Prostatacancerförbundet har för sin verksamhet och kontroll olika utskott och arbetsgrupper (namn på personerna som ingår i respektive sammanhang återfinns i verksamhetsberättelsen).

- Förbundsstyrelse: sju ordinarie ledamöter och två ersättare
- Valberedning
- Arbetsutskott
- Revisorer: Yrkesrevisorer och förtroendevalda
- Forskningsråd
- Stipendiekommitté
- Läkemedelsutskott
- Regionansvariga
- Internationella frågor
- Redaktionsråd, Prostatanytt
- Kansli
- Med flera

Resultaträkning (tkr)

	Not	2018-12-31	2017-12-31
<u>Verksamhetsintäkter</u>	1		
Gåvor		16 840	13 778
Bidrag		2 562	2 904
Nettoomsättning		3 931	2 872
Övriga intäkter		174	148
Summa verksamhetsintäkter		23 507	19 702
 <u>Verksamhetskostnader</u>			
Ändamålskostnader		-18 121	-15 989
Insamlingskostnader	2	-768	-854
Administrationskostnader	3	-795	-827
Summa verksamhetskostnader		-19 684	-17 670
 Verksamhetsresultat	4	3 823	2 032
 <u>Finansiella poster</u>			
Ränteintäkter	5	0	118
 Resultat efter finansiella poster		3 823	2 150
 Årets resultat		3 823	2 150

Balansräkning (tkr)

Tillgångar	Not	2018-12-31	2017-12-31
<u>Anläggningstillgångar</u>			
Finansiella anläggningstillgångar			
Andra långfristiga värdepappersinnehav	6	11 707	8 207
Summa anläggningstillgångar		11 707	8 207
<u>Omsättningstillgångar</u>			
Varulager			
Handelsvaror		509	435
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		1 617	1 216
Övriga fordringar		45	56
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	7	780	2 438
Summa kortfristiga fordringar		2 442	3 710
Kassa och bank		7 831	6 409
Summa omsättningstillgångar		10 782	10 554
Summa tillgångar		22 489	18 761

Balansräkning (tkr)

Skulder	Not	2018-12-31	2017-12-31
<u>Eget kapital</u>			
Ändamålsbestämda medel, Prostatacancerfonden	8	10 027	8 808
Balanserat kapital		8 242	5 638
Summa eget kapital		18 269	14 446
<u>Kortfristiga skulder</u>			
Leverantörsskulder		535	491
Skuld beslutade ej utbetalade bidrag		2 067	1 407
Övriga skulder		168	96
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	9	1 450	2 321
Summa kortfristiga skulder		4 220	4 315
Summa eget kapital och skulder		22 489	18 761
Poster inom linjen			
Ställda säkerheter		Inga	Inga
Eventualförpliktelser		Inga	Inga

Tilläggsupplysningar

Allmänna upplysningar

Redovisningsprinciper

Insamlingsorganisationens redovisnings- och värderingsprinciper överensstämmer med årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3) och FRII:s Styrande riktlinjer för årsredovisning.

Principerna är oförändrade jämfört med föregående år.

Värderingsprinciper

Fordringar

Fordringar har upptagits till belopp varmed de beräknas inflyta.

Övriga tillgångar, avsättningar och skulder

Övriga tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Intäktsredovisning

Inkomsten redovisas till det verkliga värdet av vad som erhållits eller kommer att erhållas. Förbundet redovisar därför inkomsten till nominellt värde (fakturabelopp) om ersättningen erhålls i likvida medel direkt vid leverans. Intäkter i form av gåvor intäktsförs i den period gåvan överlämnas på ett sakrättsligt bindande sätt.

Intäkten ska motsvara tillgångens anskaffningsvärde.

Gåvor i form av kontanter från i första hand privatpersoner redovisas av naturliga skäl normalt enligt kontantprincipen. Även gåvor från företag och organisationer redovisas normalt i den period då gåvan inbetalts. I den mån det på balansdagen finns avtalade men ej erhållna gåvor från företag och organisationer intäktsförs dessa efter individuell prövning (FRII).

Bidrag

Som bidrag räknas likvida medel som en organisation erhåller från en bidragsgivare som är ett offentligrättsligt organ. Offentligrättsliga organ inkluderar bidragsgivare såsom EU, Sida, Forum Syd, Socialstyrelsen, Allmänna Arvsfonden samt från stat, landsting, länsstyrelse och kommun (FRII). Ett bidrag intäktsredovisas i den period när bidraget utbetalats till organisationen.

Ändamålskostnader (FRII)

Ändamålskostnader är sådana kostnader som kan hänföras till organisationens uppdrag enligt dess stadgar. Till ändamålskostnader räknas även kostnader för opinionsbildande verksamhet i de fall opinionsbildning och upplysande verksamhet ligger i själva uppdraget som organisationen har. Exempel här är tematiska kampanjer som organisationen driver.

Till ändamålskostnader räknas även de till ändamålskostnaderna fördelade gemensamma kostnaderna (samkostnaderna). Kostnader för administration som uppstår som en direkt följd av en aktivitet/projekt inom ändamålet räknas till ändamålskostnader.

Insamlingskostnader (FRII)

Med insamlingskostnader menas direkta kostnader för insamlingsarbete som riktar sig mot organisationens samtliga givare, dvs intäkter i form av gåvor, testamenten och donationer från såväl privatpersoner som företag och organisationer. Arbetet omfattar både befintliga givare och arbetet med att söka nya givare. Arbetet resulterar i kampanjer, utskick och underhåll av givarregister.

Insamlingskostnaderna kan bestå av TV- och radioreklam, annonser, informationsmaterial, insamlingsmaterial och personal som arbetar med insamlingsaktiviteter inriktade mot gåvor.

Insamlingskostnaderna inkluderar såväl direkta kostnader såsom lönekostnader för insamlingspersonal som de till insamlingskostnaderna fördelade gemensamma kostnaderna/samkostnaderna.

Administrationskostnader (FRII)

Administrativa kostnader är sådana som behövs för att administrera organisationen. Administrationen utgör en kvalitetsgaranti för ändamålet och för givaren.

Finansiella instrument

Anskaffningsvärdevärdering

Värdepappersinnehav har värderats till det lägsta av anskaffningsvärde och marknadsvärde.

Ändamålsbestämda medel

I posten Ändamålsbestämda medel i eget kapital redovisas ännu inte förbrukade gåvor och andra ändamålsbestämda medel.

Operationell leasing (hyresavtal)

Samtliga leasingavtal avser operationell leasing och kostnadsförs linjärt över leasingperioden.

Skuld för beslutade ej utbetalda bidrag

Avser medel till ändamålet som beslutats men ännu ej utbetalats.

Varulager

Varulagret är värderat till det lägsta av anskaffningsvärdet, beräknat enligt först-in-först-ut, och nettoförsäljningsvärde. Nettoförsäljningsvärdet har beräknats till försäljningsvärdet efter avdrag för beräknad försäljningskostnad, varmed hänsyn har tagits till inkurans.

Uppskattningar och bedömningar

Uppskattningar och bedömningar har ingen betydande effekt på det redovisade resultatet och kommer heller inte att skapa osäkerhet för framtida beräkningar. Förbundet gör uppskattningar och bedömningar om framtiden. De uppskattningar för redovisningsändamål som blir följden av dessa kommer, definitionsmässigt, sällan att motsvara det verkliga resultatet. Förbundets värdering av varulagret bygger på antagandet om att det alltså finns en efterfrågan på förbundets produkter och tjänster de närmaste åren framöver. Nya trender skulle kunna innebära förändringar i detta antagande.

Upplysningar till enskilda poster

Not 1	Verksamhetsintäkter	2018	2017
	<i>Insamlade medel</i>		
	Allmänhet	7 245	5 543
	Datumlotteriet	3 948	1 924
	Guldlotten	493	712
	Folkspel	220	432
	Företag	4 934	5 167
	Summa insamlade medel	16 840	13 778
	<i>Bidrag som redovisats som intäkt</i>		
	Regionala Cancercentrum	0	420
	Summa insamlade bidrag	0	420
	<i>Offentliga bidrag</i>		
	Socialstyrelsen	2 562	2 484
	Summa offentliga bidrag	2 562	2 484
	<i>Totalt insamlade medel består av följande:</i>		
	Gåvor som har redovisats som intäkt	16 840	13 778
	Gåvor som inte har redovisats som intäkt	0	0
	Bidrag som har redovisats som intäkt	0	420
	Summa insamlade medel	16 840	14 198

Not 2	Leasingavtal - Operationell leasing leasetagare	2018	2017
	Under året har föreningens leasingavgifter (lokalhyresavtal) Uppgått till	114	114
	Framtida minimileasingavgifter för icke uppsägningsbara leasingavtal (lokalhyresavtal), förfaller till betalning enl följande:		
	Inom 1 år	114	109
	Mellan 2 till 5 år	0	0
	Senare än 5 år	0	0
	Avtalet om lokalhyra löper årsvis med 6 månaders uppsägning.		
Not 3	Administrationskostnad		
	Årets kostnad för administration uppgår till 6 % av förbundets totala verksamhetsintäkter, jämfört med 4,5 % föregående år.		
Not 4	Personal	2018	2017
	Medelantal anställda		
	Medelantalet anställda bygger på av föreningen betalda närvarotimmar relaterade till en normal arbetstid.		
	Medelantal anställda har varit	5	4
	varav kvinnor	4	3
	Varav män	1	1
	Löner, andra ersättningar och sociala kostnader har utgått med följande belopp:		
	Löner och andra ersättningar:		
	Styrelse och generalsekreterare	854	809
	Övriga anställda	1 403	1 412
	Sociala kostnader	867	748
	(varav pensionskostnader exkl löneskatt)	137	88
	Summa styrelse och övriga	3 125	2 969
	Ersättningar till anställda		
	Förbundet har valt att tillämpa de förenklingsregler som finns i BFNAR 2012:1. Planer för vilka pensionspremier betalas redovisas som avgiftsbestämda vilket innebär att avgifterna kostnadsförs i resultaträkningen.		
	Ersättningar vid uppsägning har inte varit aktuell.		
	Könsfördelning i styrelse och företagsledning	2018	2017
	Antal styrelseledamöter	7	7
	varav kvinnor	0	0
	varav män	7	7
	Antal övriga befattningshavare	1	1
	varav kvinnor	0	0
	varav män	1	1
Not 5	Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgång	2018	2017
	Realisationsresultat	0	118

Not 6	Andra långfristiga värdepappersinnehav	2018	2017
	Ingående anskaffningsvärde	8 206	9 090
	Inköp	3 500	0
	Försäljningar	0	-884
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	11 706	8 206
	Utgående bokfört värde	11 706	8 206
	<i>Värdepapper</i>	2018	2017
	Penningmarknad	768	266
	Svenska obligationer	1 905	1 356
	Globala obligationer	968	986
	Svenska aktier	2 136	1 858
	Globala aktier	2 130	2 067
	Hedgefonder	3 643	2 466
	Private Equity	839	446
	Marknadsvärde på balansdagen	12 389	9 445
Not 7	Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2018	2017
	Bidrag	0	27
	Gåvor	750	2 301
	Förutbetalda kostnader	19	96
	Förutbetalda hyreskostnader	11	14
		780	2 438
Not 8	Prostatacancerfonden	2018	2017
	<u>Ingående balans</u>	8 808	7 538
	<u>Intäkter</u>		
	Insamlade medel	12 179	10 710
	Försäljning webbshop	3 459	2 038
	Övrigt (räntor, bidrag mm)	174	142
	<u>Kostnader</u>		
	Anslag forskning och utveckling	- 6 130	-5 290
	Stipendier	-57	-79
	Opinionsbildning	-8 096	-5 996
	Insamling	-3	-7
	Administration	-307	-248
	Belopp vid årets utgång	10 027	8 808
Not 9	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2018	2017
	Löner	44	151
	Löneskatt	54	45
	Semesterlöner	140	101
	Sociala avgifter	51	56
	Övriga upplupna kostnader	1 161	1 968
	Summa upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	1 450	2 321

Övriga upplysningar

Definition av nyckeltal

Soliditet, justerat eget kapital i procent av balansomslutning

Solna den 12/2 2019

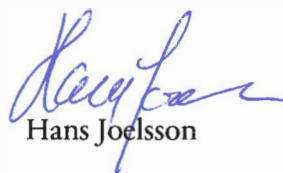
Kjell Brissman

Leif Sundqvist

Jan Frick

Hans Joelsson

Gert Malmberg

Inge Nilsson

Johan Sällström

Vår revisionsberättelse har lämnats den 12/2 2019

Erik Emilsson
Auktoriserad revisor

Jan Holgerson
Förtroendevald revisor

REVISIONSBERÄTTELSE

Till förbundsstämman i Prostatacancerförbundet, org.nr 857209-1422

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Prostatacancerförbundet för räkenskapsåret 2018-01-01 - 2018-12-31. Föreningens årsredovisning framgår på sidorna i 30-49 i dokumentet, efter verksamhetsberättelsen.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Prostatacancerförbundets finansiella ställning per den 31 december 2018 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till Prostatacancerförbundet enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

Det är styrelsen som har ansvaret för den andra informationen. Den andra informationen består av verksamhetsberättelsen men innefattar inte årsredovisningen och vår revisionsberättelse avseende denna.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att likvidera föreningen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

DE

Den auktoriserade revisorns ansvar

Jag har att utföra revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Den förtroendevalda revisorns ansvar

Jag har att utföra en revision enligt revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av förbundets resultat och ställning.

Or

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och förbundsdirektörens förvaltning för Prostatacancerförbundet för räkenskapsåret 2018-01-01 - 2018-12-31.

Vi tillstyrker att förbundsstämman beviljar styrelsens ledamöter och förbundsdirektör ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till Prostatacancerförbundet enligt god revisionssed i Sverige. Jag som är auktoriserad revisor har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens och förbundsdirektörens ansvar

Det är styrelsen och förbundsdirektören som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller förbundsdirektören i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder den auktoriserade revisorn professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på den auktoriserade revisorns professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Stockholm den 12 februari 2019

Erik Emilsson
Auktoriserad revisor

Jan Holgersson
Förtroendevald revisor

Underlag för ansökan om statsbidrag från Socialstyrelsen

Prostatacancerförbundet redovisar följande aktiviteter inom berörda områden.

1. Hälso- och sjukvård

Hälso- och sjukvård är Prostatacancerförbundets och patientföreningarnas primära verksamhetsområden. Både Prostatacancerförbundet och föreningarna har återkommande, löpande och frekventa kontakter med hälso- och sjukvården på alla nivåer. Centralt som referensorgan till Socialstyrelsen, Sveriges Kommuner och Landsting, forskningsinstitutioner, läkemedelsföretag samt regionala och lokala sjukhus och andra vårdgivare.

2. Socialtjänst

Prostatacancer får normalt inte sådana konsekvenser att det kräver insatser från socialtjänsten. Men Prostatacancerförbundet deltar aktivt i arbetet på att förbättra och förstärka socialtjänsten genom vårt medlemskap i Funktionsrätt Sverige. Det gäller framför allt att delta i utformningen av de remissvar Funktionsrätt Sverige lämnar på det socialpolitiska fältet.

3. Skola

Prostatacancerförbundet berörs framför allt av den postgymnasiala utbildningen. Vi samarbetar med Svensk Urologisk Förening (SUF) för att säkra och stärka urologins roll i sjukvården. Företrädare för patientföreningar medverkar med information i skolorna. Vi erbjuder även lärare/skolor i hela landet att beställa vår broschyr "Nästan alla män" kostnadsfritt via utbudet.se.

4. Arbetsmarknad

Prostatacancerförbundet påverkar här utvecklingen genom medlemskapet i Funktionsrätt Sverige. Prostatacancerförbundet och patientföreningarna ger också råd, stöd och samtal som innebär att drabbade patienter fortare än eljest kan komma tillbaka i arbetslivet efter det att behandling genomförts. Vi stödjer Funktionsrätt Sverige i opinionsarbetet att skärpta krav på sjukskrivna kan drabba till exempel cancersjuka.

5. Ekonomi

När det gäller de ekonomiska förutsättningarna för patientföreningarnas verksamhet arbetar Prostatacancerförbundet främst för att påverka politiker och samhällsorgan på alla nivåer. Många av våra patientföreningar har återkommande kontakter med region-/landstingsföreträdare när det gäller sjukvårdens resurser, ny teknisk utrustning, nya läkemedel med mera liksom det ekonomiska stödet till föreningarnas verksamhet. Det gäller också de ekonomiska konsekvenserna av att leva med prostatacancer. Läkemedel är en dryg kostnad för många av våra medlemmar och vi verkar på olika sätt för att till exempel läkemedel mot erektil dysfunktion ska inordnas i systemet för högkostnadsskydd av läkemedel. Prostatacancerförbundet ser det som en oerhört angelägen uppgift att slå vakt om dagens system och verka för att nya läkemedel för prostatacancerdrabbade omfattas av högkostnadsskyddet samt att patienter behandlas lika oavsett bostadsort.

6. Boende

Prostatacancerförbundet hänvisar till det gemensamma arbetet i Funktionsrätt Sverige för att påverka de sociala frågor som medlemmar i förbunden anser mest angelägna.

7. Kultur

En del av Prostatacancerförbundets arbete handlar om att samla in medel för forskning och kompetensutveckling. Det sker särskilt under september månad som är den internationella prostatacancermånaden samt under november och december. Då har våra patientföreningar en rad aktiviteter där kultur är ett bärande inslag, till exempel galor där deltagarna bjuds på underhållning och kulturinslag. Flera föreningar arrangerar museibesök, kulturreSOR med mera som en del i sin verksamhet.

Prostatacancerförbundet ger ut en tidning – Prostatanytt med 4 nummer per år – som vi också vill innefatta inom kulturområdet. Ambitionen hos den redaktionella ledningen är att förmedla både kunskap om prostatacancer i dess olika former och artiklar med mer allmänt innehåll. Självfallet vill Prostatanytt också sprida aktuell kunskap om nya läkemedel och metoder för cancerbekämpningen. Prostatanytt sänds numera också till alla urologer i landet och delas ut av föreningarna till de flesta urologmottagningarna.

8. Utbildning

Prostatacancerförbundets viktigaste krav är att urologin får vara en fortsatt självständig specialitet och utbildningslinje samt att urologin inte inordnas i kirurgin. Urologi är väsentligt mer än enbart kirurgiska ingrepp. Och prostatacancer kräver tillgång till flera kompetenser; onkologi, medicin, patologi med mera. Prostatacancerförbundet stödjer genom stipendier sjuksköterskor som vill förstärka sin kompetens inom områdena urologi och onkologi.

Patientföreningarna har en omfattande stödverksamhet för patienter och närstående i form av samtalsgrupper och medlemsmöten med inbjudna föreläsare. Att utveckla förekomsten av närståendegrupper är en viktig uppgift för oss.

9. Kommunikationer

Kommunikationer är en viktig fråga för oss – vilket kan innefatta både boende och fysiska kommunikationer inte minst tillgång till toaletter i den samhälleliga miljön och på allmänna kommunikationsfordon. Avsaknad/brist på toaletter har en väsentlig betydelse för prostatacancerdrabbades möjligheter att röra sig i samhället. Vi hänvisar även här till det gemensamma arbetet i Funktionsrätt Sverige där vi tillsammans arbetar för att avhjälpa bristen på toaletter i det offentliga rummet.